

RAKENTAJA

Numero **1**
Perjantai 12.1.2018

AKL Posti Oy

6 **Sipilän** hallitus kyykyttää työttömiä armoa tuntematta.

12 **Mobiililaitteet** ja yritys-some tuovat uutta hauskaa työhön Skanskalla.

16 **Rengastestirata** laajenee Inarissa keskellä Lapin rakennusbuumia.

Mihin asumispolku vie?

Asuntokannan muutokset ovat hitaita, mutta asumismuodot ja -muodit voivat muuttua nopeasti.

Teksti: Jukka Nissinen Kuva: Kimmo Brandt

Suomalaisen asumisen tutkimus on vähäistä ja sirpaloitunutta. Tätä ongelmaa paikkaamaan luotiin Suomen Akatemian Asumisen tulevaisuus -tutkimusohjelma, jonka arviointiraportti valmistui viime vuonna.

Ohjelman yksi keskeisistä tavoitteista oli luoda paremmat edellytykset monitieteiselle tutkimukselle. Asumista voi tutkia esimerkiksi rakentamisen, ympäristön, kuluttamisen, kulttuurin tai terveyden näkökulmasta. Tästä syystä parempi kokonaiskuva syntyy eri taustoista tulevien tutkijoiden yhteistyöllä kuin yksinäisen tutkijan teoriakehittelmien pohjalta.

– Tässä tutkimuksessa asukas ja ihminen ovat keskiössä, erilaiset asumispolut ja -ympäristöt. Rakennustekniikkaa ja muuta aihepiiriin kuuluvaa insinööritutkimusta tuetaan jo muilla keinoin, ohjelmapäällikkö **Risto Vilkk** kertoo.

Kaupungit kietoutuvat tietoverkkoihin

Tärkeimmät trendit asumisessa ovat urbanisoituminen ja digitalisaatio.

– Digitalisaatio läpäisee koko yhteiskunnan ja vaikuttaa myös asumiseen.

Urbanisaatio näkyy Suomessakin siinä, että kasvukeskukset imevät väkeä yhä enemmän. Helsinki–Tampere–Turku-kolmion ulkopuolelta löytyy vain muutamia kaupunkeja, jotka vielä kasvavat. Samaan aikaan maaseutu tyhjenee. Kehitys ei kuitenkaan ole välttämättä yksisuuntaista.

– Ennen viimeistä talouslammasta kehyskunnat olivat houkuttelevia asuinpaikkoja, mutta se on nähdäkseni taittanut. Esteettömyys ja palvelut vetävät puoleensa, Vilkk ei usko Nurmijärvi-ilmiön paluuseen.

Kaupungistumisen uusi aalto tuo uusia asukkaita erityisesti pääkaupunkiseudulle, sillä se on suurin työpaikkakeskittymä Suomessa. Lähes kolmannes suomalaisista työpaikoista on Helsingissä ja sen ympäristössä. Alue tuottaa 37 prosenttia maan bruttokansantuotteesta.

Perinteinen suomalainen toiveasunto on ollut omakotitalo oman järven rannassa kaupungin keskustassa. Vilkon mukaan 2 ensimmäistä toivetta ovat liudentumassa ja kaupunkikeskusta-asunnon ihanne voimistuu.

Vielä 30 vuotta sitten Helsingissä pelättiin asuntojen piilokonttoristumista. Helsingin poliisilaitoksellakin oli pari piilokonttoria, Suomen lakimiesyhdistyskin majaili sellaisessa. Tällä hetkellä pelätään, että katutaso liiketilat muuttuvat asunnoiksi.

– Kodin ja työpaikan väliset rajapinnat ovat hälvemässä ja niitä jopa yritetään häivyttää. Meidän virastolinnassammekin rohkaistaan etätöön tekemiseen.

Koti ja työpaikka ovat yhä helpommin saavutettavissa neliöissä. Samalla lailla kesämökeistä voi kehittyä uusia työnteon paikkoja.

– Kesämökeiltä odotetaan yhä suurempaa asumismukavuutta

Vilkk on nähnyt vaatimustason kasvun myös omassa perheessään. Vanhemmille riittää mökillä hitaampi nettiyhteys, mutta perheen lukioikäiselle tyttärelle sellainen tilanne on jo mahdottomuus.

Ruuhkaa pyörätiellä

Polkupyöräilyn ja joukkoliikenteen kehittäminen lisäävät kaupunkien vetovoimaa. Amsterdamissa ja Kööpenhaminassa poljetaan töihin ja vapaa-ajan rientoihin. Kööpenhaminassa pyöräily on jo niin suosittua, että työmatkat saattaa joutua ajamaan polkupyöräruuhkassa.

– Amsterdamissa ja Kööpenhaminassa pyöräilyn historia kaupunkiliikenteessä ei ole kovin pitkä, vain muutamia kymmeniä vuosia, Vilkk muistuttaa esikuvien tuoreudesta.

Liikennesuunnittelun ongelma on sama kuin yleensäkin kaupunkisuunnittelussa: tulla käy koko ajan ahtaammaksi ja maa kalliimmaksi. Tähän voi auttaa jakamistalous. Autoa ei enää välttämättä omisteta, vaan se kuuluu osana liikennepalveluun. Tuore esimerkki on Espoossa ja Helsingissä toimiva Whim-palvelu, joka yhdistää joukkoliikenteen, taksimatkat ja autonvuokrauksen samaan pakettiin.

Suomessa uusi kaupungistumisaalto ei kärsi samanlaisista ongelmista kuin maailman isot metropolit, joihin muuttaa liikaa ihmisiä. Vilkk käyttää esimerkkinä Ankaraa, jonka väestö on kasvanut liian nopeasti.

Älyteknologia sulautuu rakenteisiin

Asuminenkin teknistyy vauhdilla. On älylukkoa, -lamppua ja robotti-imureita. Omakotitalossa tekoäly ohjailee lämmitystä ja ilmanvaihtoa.

– Älykäs teknologia tekee asumisesta helpompaa, turvallisempaa ja esteettömämpää. Älykkästä teknologiasta puhuttaessa tulee helposti ensimmäisenä mieleen teknologian viimeisimmät jipot, älykäs jääkaappi ja viihde.

Tällä hetkellä on jo käytössä esimerkiksi vanhusten asumista turvaavia ratkaisuja, jotka hälyttävät poikkeavista tilanteista asun-

nossa. Asumisteknologian kysyntä kasvaa koko ajan ja hinnat laskevat. Siitä tulee yhä arkipäiväisempää ja se sulautuu huomaamattomasti osaksi asuntoa.

– Veikkaan, että digitalisaation kaiken kattavat vaikutukset asumisessa tapahtuvat nopeammin kuin mitä me arvaammekaan.

Vilkk vertaa tilannetta pankkipalveluiden muuttumiseen. Harva ihminen käy nykyään pankissa joka vuosi, kun 30 vuotta sitten pankkialissa vierailu oli lähes viikottaista.

Mummoja ja hipstereitä

Suomalaisen asumistarpeiden muutoksen erityispiirre on erittäin nopea väestön vanheneminen. Yli 65-vuotiaiden osuus nousee vuoteen 2030 mennessä reiluun neljännekseen väestöstä.

Risto Vilkk näkee tulevaisuudessa myös yhteisöasumisen suosion kasvun. Esimerkiksi vanhuksat ovat tyypillisesti asuneet yksin, mutta muuttavatko ikäihmiset jatkossa korttelikyliin isomman porukan keskelle?

– Uudenlaista yhteisöllisyyttä on nähtävissä. Erilaisia ryhmärakentamishankkeita on lähtenyt liikkeelle ja aikuisten kimpakämpääsumistakin löytyy. Jälkimmäinen tosin on vähäistä ja keskittyy pääkaupunkiseudulle.

Ryhmärakentaminen ja yhteisölliset asumismuodot ovat vielä hyvin pienen mittakaavan ilmiöitä. Vilkon mielestä niistä voisi silti löytyä ratkaisuja muun muassa yksinäisyyden ja ikääntymisen tuomiin ongelmiin.

– Yksilön ja yhteiskunnan kannalta olisi hyvä, että asumisympäristöt eivät ainakaan edistäisi erakoitumista ja siihen liittyvää pahoinvointia.

Ekologinen kestävyys on myös merkittävä tekijä lähitulevaisuuden rakentamisessa. Rakentajat ottavat sen jo nyt huomioon, eristepaksuudet ovat kasvaneet ja erilaiset energian talteenottojärjestelmät ovat jo arkipäivää.

Vilkon työpaikalta Hakaniemenrannasta avautuvat näkyvät niin Kruununhakaan kuin Merihakaankin. 1960-luvulla Kruununhaassa asui vielä duunareita. Merihaka edustaa puolestaan 1970-luvun kaupunkisuunnittelua, joka halusi erottaa jalankulkijat ja auto liikenteen toisistaan. Molemmista kaupunginosista on tullut hyvin arvostettuja asuinalueita.

– Isoissa kaupungeissa painopisteet ja dynamiikka vaihtelevat joskus nopeastikin. Helsingissä Kallio ja Punavuori olivat vielä äsken työläiskaupunginosia. Nyt niistä on kehittynyt haluttuja hipsterikaupunginosia. ■

Yhteistyö on voimaa

PÄÄMINISTERI Juha Sipilän (kesk.) hallitus on hyvä muistutus siitä, että politiikka on ideologioiden toteuttamista. Kokoomus haluaa yksityistää kaiken mahdollisimman ja keskusta sementoida valtansa maakuntahallinnolla. Satiaispuolue sinisille näyttää riittävän se, että entinen puoluejohtaja voi uhkailla plokissaan oppositiota sirkkelillä ja Hommaforumillakin esiintyneet puoluetoverit kättävät anteeksipyyntöjä mitä käsittämättömmistä aiheista, kuten ruotsin kielen tärkeydestä tai työttömien antamasta palautteesta.

Sipilän hallitus on romuttanut vanhan kolmikantajärjestelmän, jossa valtiolta yhdessä työnantajien ja työntekijöiden keskusjärjestöjen kans-

sa hahmotteli muun muassa työttömyysturvan ja työeläkejärjestelmien muutoksia. Lopputulos oli aina kompromissi, mutta ei sentään suoraa saneilupolitiikkaa, kuten on esimerkiksi vuodenvaihteessa voimaan astunut työttömien kyykytysmalli.

Miten tähän tilanteeseen oikein on päädytty? Aivan kansanvaltaisesta äänestämällä ja äänestämättä jättämällä. Tilanteen voi korjata tai jättää ennalleen samoilla tempuilla sunnuntaina 14. huhtikuuta 2019 järjestettävissä eduskuntavaaleissa.

On hyvin todennäköistä, että kokoomus istuu seuraavassakin hallituksessa. Jos hallitukseen pääsevät vielä keskusta ja vihreät, ay-liike saat-

taa joutua tosissaan puolustamaan tessien yleis-
sitovuutta.

Vasemmistolla on tällä hetkellä vajaa neljännes eduskuntapaikoista. Sdp:n ja Vasemmistoliiton kannattaa miettiä tosissaan vasemmiston yhteistä vaaliliittoa, jotta työntekijöiden puolustajilla olisi tarpeeksi leveät hartiat tehdä kunnollista politiikkaa. Vuoden 1918 sisällissodasta ja puoluehajaannuksesta tulee kuluneeksi 100 vuotta. Vaaliliitto olisi komea tapa juhlia yhteiskunnallista kehitystä. ■

Samarbete är styrka

STATSMINISTER Juha Sipiläs (C) regering är en bra påminnelse om att politik är att förverkliga ideologier. Samlingspartiet vill privatisera också det mest omöjliga och Centern cementera sin makt genom landskapsförvaltning. Partiet i det blå tycks nöja sig med att den förra ordföranden i sin blogg kan hota oppositionen med cirkel och de partikamrater som uppträtt på Hommaforum tigger om ursäkt för de mest ofattbara saker, som vikten av svenska språket eller för den respons arbetslösa har gett.

Sipiläs regering har skrotat det gamla treparts-systemet, där statsmakten tillsammans med arbetsgivarnas och arbetstagnas centralorganisa-

tioner skisserade upp ändringar i bland annat arbetslöshetsskyddet och arbetspensionssystemen. Slutresultatet var alltid en kompromiss, men dock inte direkt diktatpolitik, vilket till exempel är fallet med den aktiveringsmodell som trädde i kraft vid årsskiftet.

Hur har vi riktigt hamnat här? Helt demokratiskt genom att rösta och genom att låta bli att rösta. Vi kan rätta till läget eller låta det förbli som det är igen den 14 april 2019 då det är riksdagsval nästa gång.

Det är mycket sannolikt att Samlingspartiet sitter också i nästa regering. Om dessutom Centern och

De gröna kommer med i regeringen kan fackföreningsrörelsen på allvar få försvara allmänbindande kollektivavtal.

Vänstern har för tillfället en knapp fjärdedel av platserna i riksdagen. Det lönar sig för SDP och Vänsterförbundet att på allvar fundera på ett gemensamt valförbund för vänstern, för att de som försvarar arbetarna ska ha tillräckligt breda axlar för att bedriva ordentlig politik. Det har gått 100 år sedan inbördeskriget och partisplittringen 1918. Ett valförbund vore ett ståtligt sätt att fira samhällsutvecklingen. ■

Kannen kuva: Johanna Hellsten

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Työttömyysturva jälleen tähtäimessä

Kirjaltajaliitto (sittemmin Kirjatyöntekijöiden Liitto, nykyisin osa Teollisuusliittoa) perusti Suomen ensimmäisen työttömyyskassan vuonna 1895. Meidän alallamme ensimmäisen työttömyyskassan perusti hieman myöhemmin Muurarien Liitto.

Työttömyyskassat ovat meillä, kuten useassa muusakin Euroopan maassa, olleet osa ammattiyhdistysliikettä. Jäsenet rahoittivat liittojen työttömyyskassoja suoraan ilman valtion tai työnantajien apua.

Vuonna 1917 alkoi työttömyyskassojen vaatimaton avustaminen julkisista varoista. Alakohtaiset kassat katsottiin jo tuolloin hyväksi järjestelmäksi. Pidettiin myös hyvänä, että kassat toimivat ammattijärjestöjen yhteydessä. Liitto tunsu alan asiat. Liiton jäsenet tunsivat toisensa ja kunkin jäsenen avuntarpeen.

Suuren yleismaailmallisen pula-ajan jälkipuolella 1934 säädettiin työttömyyskassalaki, joka myös perustui keskinäiseen apuun. Kaikille maksettiin saman suuruista avustusta. Myös vuosina 1936, 1944, 1948, 1951, 1954 ja 1958 tehtiin lakimuutoksia. Valtion tuki kassoille nousi asteittain.

Perusteellinen muutos tehtiin vuonna 1960. Perustettiin työttömyyskassoja tukeva keskuskassa, nykyinen työttömyysvakuutusrahasto, jonne työnantajat alkoivat maksaa työttömyysvakuutusmaksua. Työttömyyskassojen maksukyky ja työttömyyskorvaukset kasvoivat. Tätä halusivat myös työnantajat: Yrityksille oli edullista, että alan työntekijät saivat työttömyysajan toimeentulon alakohtaisesta ammattiliiton kassasta, jota rahoitettiin porukalla. Kassajärjestelmän vah-

vistus oli myös osa sodanjälkeistä yhteiskunnan rakennustyötä työmarkkinajärjestöjen kesken. Sotasukupolven yhteistyötä, kantapään kautta opittua.

Kassan jäsenet saivat samankokoista työttömyyskorvausta aina vuoteen 1985 asti. Tuolloin tehtiin järjestelmään iso remontti, joka on perusteiltaan yhä voimassa: kassojen maksama ansiosidonnainen työttömyysturva. Aluksi jonot liiton konttoreissa ja niiden ulkopuolella olivat valtavat, koska tuoreeltaan laskenta ei oikein pelannut!

Vielä 1980-luvun lopussa työttömyysturvan sisältöä parannettiin. Sitten iski suurlama. Se pyyhki suuren osan rakentajista työttömiksi. Kymmenet tuhannet rakentajat sinnittelivät korvauksilla. Monet eivät töihin palanneet. Laman jälkimainingissa hallitus teki leikkauksia työttömyysturvaan. Tuli lomakorvausten jakosotus ja karttumasaantöjen heikennys. Työntekijät alkoivat maksaa työttömyysvakuutusmaksua jäsenmaksujen lisäksi.

Laman hellitettyä leikkauksia pala palalta korjattiin, vaikka 1980-luvun tasoon ei päästy. Nyt on työttömien turvaa taas leikattu finanssikriisin, kassakriisin ja vouhotuksen takia. Juuri lyhennettiin kestoja ja lisättiin karenssia, tänä vuonna lyhennettiin alkukarenssia, mutta tuotiin aktiivimalli. Meno näyttää jatkuvan.

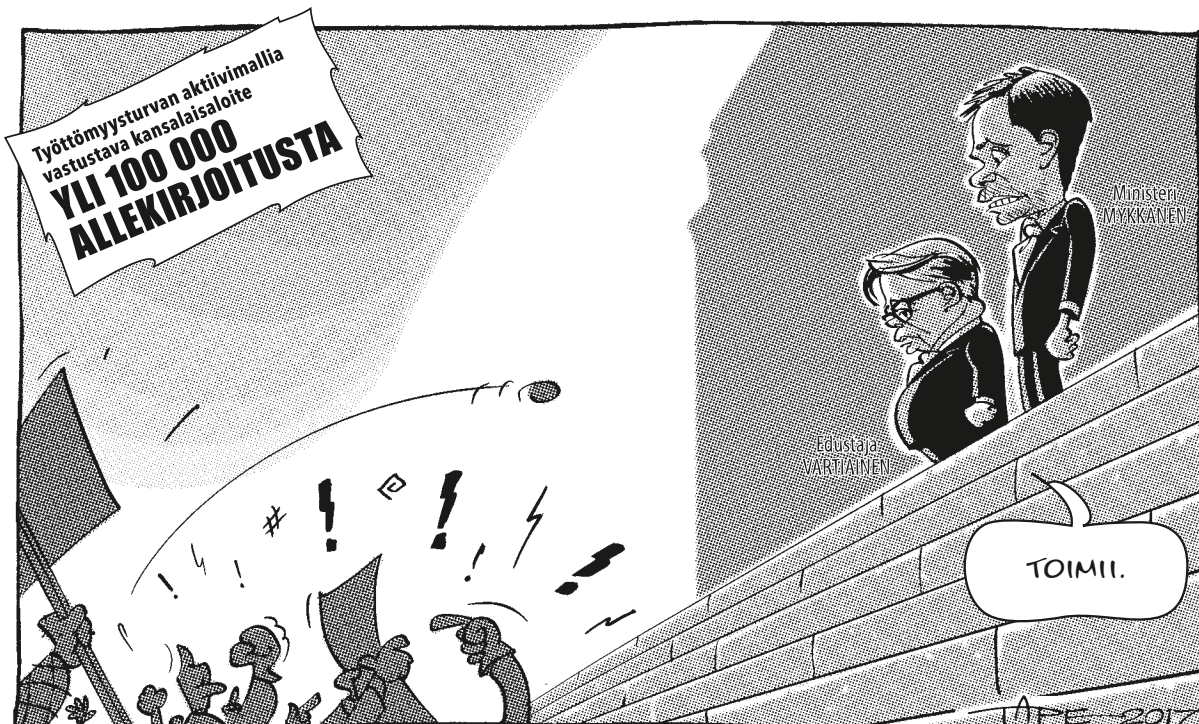
Ei työttömyysturva niukkuudessaan työllistymistä ole estänyt eikä estä. Leikkausten syy on nuljuus, halu kyykyttää työntekijöitä ja into heikentää ammattiyhdistysliikettä. Vaurioiden paikkausta riittää. SAK:n piirissä kehitetäänkin parempi työttömyysturva. ■

Kuukauden kuva

Paikka: Helsinki
Aika: Tammikuu 2018
Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Haamutalosta Kalliosta kuuluu työn ääniä.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
 Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
 Johanna Hellsten
 Heikki Korhonen

Taitto
 Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2016

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 9.2.2018

Tähän numeroon tarkoitettun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 26.1.2018.**

2018		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
2	26.1.	9.2.
3	2.3.	16.3.
4	to 29.3.	13.4.
5	27.4.	11.5.
6	1.6.	15.6.
7	29.6.	13.7.
8	3.8.	17.8.
9	31.8.	14.9.
10	28.9.	12.10.
11	2.11.	16.11.
12	30.11.	14.12.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai.**

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä (*paitsi nro 4:n osalta se on to 29.3.*).

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Hallitus aikoo kyykyttää työttömiä lisää

Heikki Korhonen

Vuoden alussa voimaan tullut työttömien kyykytysmalli, jota hallitus kutsuu aktiivimalliksi, ei jää viimeiseksi tempuksi, jolla työttömiä kyykytetään. Hallitus aikoo vielä tänä vuonna tuoda eduskuntaan lain aktiivisesta työnhakupakosta, vahvasti työministeri **Jari Lindström** (sin.).

Uusi laki velvoittaisi työtöntä lähettämään vähintään yhden työhakemuksen viikossa. Jos hakemusta ei ole tehty, voi työtöntä seurata 60 päivän karenssi-aika, jolloin tukea ei makseta. Tällöin työtön siirtyy esimerkiksi toimeentulotuen piiriin.

– Tarkoitus on antaa lakiesitys eduskunnalle vuoden 2018 aikana. Aikatau-

lu tietysti tarkentuu prosessin edetessä, Lindström totesi Aamulehdelle.

Uusi kyykytysmalli on aiheuttanut myrskyn ihmisten mielissä ja sosiaalisen median kanavissa. Myös sitä vastustava kansalaisaloite on kerännyt lyhyessä ajassa noin 120 000 allekirjoitusta. Näin aloite etenee eduskunnassa ainakin valiokuntakäsittelyyn. Sen sijaan se tuskin tulee suureen saliin koko eduskunnan käsittelyyn, sillä on kyse olisi juuri tehdyn lain kumoamisesta ja siihen **Juha Sipilän** (kesk.) hallitus ei suostu.

Uudessa kyykytysmallissa työttömyyspäivärahoja leikataan 4,65 prosenttia huhtikuun alusta lähtien, jos työtön ei ole ollut 18 tuntia töissä, osallistunut kurssituksiin tai ansainnut yrittäjänä. Kyseessä on nykytiedon mukaan ker-

taluoiton leikkaus, joka on voimassa 3 kuukauden pätkän. Sen jälkeen päiväraha olisi taas entisellään 3 kuukautta, jonka jälkeen tehtäisiin uusi leikkaus, jos aktiivisuutta ei ole osoitettu.

Kyykytysmallia arvostellut arvostettu professori **Heikki Hiilamo** arvioi, että lain valmistelijoilta tuntuu kuitenkin puuttuneen laajempi ymmärrys työttömyysturvan tarkoituksesta ja sosiaaliturvan peruseriaatteista.

Hiilamon mukaan työttömyysturvasa kyse ei ole vain siitä, että yksittäiselle työttömälle turvataan toimeentulo siksi aikaa, kun uusi työpaikka löytyy.

– Kyse on palkansaajien kollektiivisesta vakuutuksesta, joka antaa meille mahdollisuuden vaikuttaa työnantajien ja valtion toimintaan, Hiilamo jatkaa. ■

Miten kyykytysmalli toimii käytännössä?

TOISTAISEKSI ei ole täysin selkoa siitä, miten kyykytysmalli toimii käytännössä. Se merkitsee joka tapauksessa työttömyyskassoille ja Kelalle valtavaa työmäärää.

Päätökset joudutaan nimittäin tekemään jatkuvasti uudelleen sen mukaan, miten aktiivisuudesta saadaan tietoa.

Toistaiseksi TE-toimistot tai Kela eivät itsekään tiedä, miten malli toimii. Lain säätäneet kansanedustajat tietävät ilmeisesti vähiten, sillä he pallottelevat asialla julkisuudessa joka päivä virheellisesti.

Kansanedustaja **Juhana Var-**

tiainen (kok.) kehotti kaupunkien työttömiä muutamaa maalle, jossa on töitä. Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri **Kai Mykkänen** (kok.) sen sijaan neuvoi maaseudun työttömiä muuttamaan kaupunkiin.

Periaatteessa malli mennee niin, että TE-toimisto kertoo kassoille työttömän koulutuksiin osallistumisista. Kassa huomioi ne siten päivärahana suuruutta määrättäessä. Palkka- ja yritystulot kassa huomioi siten todistusten ja omien ilmoitusten mukaisesti.

Lopullisia ohjeistuksia kassat ja työttömät joutuvat kuitenkin odottelemaan maaliskuuhun asti. ■

Harjuniemi ennakoi tapahtumat vuosi sitten

RAKENNUSLIITON puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** kertoi viime vuoden toukokuussa Rakentajalehden alakertakolumnissaan pilkulleen, miten työttömien kyykyttäminen tulee etenemään. Silloin se ei synnyttänyt someraivoa eikä siihen erikoisemmin reagoitu.

Someraivo syntyi vasta, kun oli liian myöhäistä eli kun laki tuli voimaan.

Näin Harjuniemi ennusti toukokuussa 2017:

– Työllisyyspolitiikka tuntuu koostuvan pääasiassa työttömien kontrolloinnista ja pakottamisesta, kuten uusliberalistiseen ajatussuuntaan kuuluu. Työn arvellaan lisääntyvän työttömiin kohdistuvien pakkojen lisäämisellä, ei suinkaan työvoiman kysyntää lisäävällä ta-

louspolitiikalla.

– Karenssiautomaatin sisältävä hallituksen linjan mukainen aktiivimalli on ensi vuoden alusta voimaan tuleva työttömyysturvan leikkaus, jota SAK ei koskaan hyväksynyt.

– Valmisteluputkessa on myös uusi linjan mukainen omavastuujakso, joka laukeaa, mikäli 3 kuukauden aikana ei ole hakenut 12 työpaikkaa ja raportoinut siitä viikoittain sähköiseen järjestelmään. Tässä tilanteessa koneäly pamauttaa 60 päivän karenssin. Tämän mallin on tarkoitus tulla voimaan tammikuussa 2019 samalla kun maakunnat alkavat hoidella lakautettavien ELY- ja TE-keskusten hommia. ■

Rakennusliitto jatkaa vaikuttamista

RAKENNUSLIITTOSSA tehostetaan tällä hetkellä yhteiskuntavaikuttamista. Tämä tapahtuu ennen kaikkea alueellisesti, osastojen ja aluejärjestöjen tekemänä.

Vaikuttamisen tarkoituksena on nostaa yhteiskunnalliseen keskusteluun korjattavia epäkohtia, aktiivoida ihmisiä eri puolueissa tapah-

tuvaan poliittiseen vaikuttamiseen ja puolustaa palkansaajien etuja.

Yhtenä tavoitteena on, että seuraavassa eduskunnassa on enemmän palkansaajia puolustavia kansanedustajia. He puolestaan voivat muuttaa vaikka kyykytysmallin toiseksi. ■

Työttömyyskassa ruuhkautunut

RAKENNUSALAN työttömyyskassan etuushakemusten käsittely on tällä hetkellä ruuhkautunut. Ruuhka johtuu vuoden vaihteen pyhistä sekä rakennusalan kausiluonteisesta työttömyydestä.

Syntyneitä ruuhkaa puretaan pois kaikin mahdollisin keinoin.

Kassa käsittelee hakemukset saapumisjärjestyksessä. Ajankoh-

taista käsittelytilannetta voi seurata kassan nettisivuilla olevasta käsittelytilannetiedotteesta.

Kaikki mahdolliset voimavarat on suunnattu, jotta käsittely olisi mahdollisimman tehokasta.

Siksi kassa pyytää, että soivat puhelinpalveluun vain, jos tarvitset neuvontaa työttömyysturvasioissa. ■

Työttömien aktivoointia

JOTKUT VÄITTÄVÄT Yhdysvaltain presidentin **Donald Trumpin** olevan järkeä vailla. Mies kun ärsyttää härkäpäisesti kansaansa suoltamalla varsiharjana rikkaita suosivia ja köyhiä kurmuuttavia lakiesityksiä. Meillä on tilanne onneksi toinen. Vallanpitäjämme ovat tunnustetusti järkimiehiä ja naisia.

Hallituksen vuoden alusta voimaan runnoma laki työttömyysturvan kyykytysmallista on kritiikkiin ohella saanut runsaasti kehuja hallituspuolueista ja niitä lähellä olevista piireistä. Lain myötä kymmenet tuhannet tosissaan töitä hakevat ihmiset leimataan ilman omaa syytään sosiaalipummeiksi. Silti muun muassa Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen Etlan toimitusjohtaja **Vesa Vihriälä** piti lakia loistavana, jos ei suorastaan nerokkaana.

Lisää seuraa. Ministeri **Jari Lindström** (sin.) lupasi, että seuraava hallituksen esitys työttömien aktivoimiseksi tulee eduskuntaan vielä tämän vuoden aikana. Kehitteillä on malli pakollisesta työnhausta. Jos työtön ei tee yhtä työhakemusta viikossa ja raportoi siitä työvoimaviranomaisille, seuraa aktivoiva 60 päivän karenssi työttömyysturvaan. **Veikko Vennamon** (smp.) perilliset jatkavat pienen ihmisen asialla.

Keskimäärin 300 000 työtöntä tuottaa yrityksiin reilut 15 miljoonaa työhakemusta vuodessa ja toiset mokomat raportteja työkkäreihin. Hölmökin ymmärtäne, että tämän manööverin seurauksena työllisyyden on aivan pakko lähteä nousukiitoon. Ja uusilla yhtä nerokkailta lisäkeinoilla varmistetaan työllisyyskäyrän kasvukulman riittävä jyrkkyys.

Jotkut ovat yksityisajatteluna ehtineet jo esittää paluuta van-

hoihin kunnan hätäaputöihin. Edesmennyt muurari-isäni kaivoi 1960-luvun alussa Nurmijärvellä kangen ja lapion kanssa ojaa routaiseen savimaahan. Muuten ei työttömän muurarin perheen pöytään saatu leipää ja margariinia.

Vanha malli ei ehkä toimisi sellaisenaan. Työelämästä vieraantunut nuori saattaisi kuvitella, että pitkän hikisen päivän aikana kaivetulla ojanpätkällä on jotain merkitystä yhteiskunnalle, jopa hänelle itselleen. Lääke tähänkin löytyy jälleen historiasta. Rangaistusirtoloista, joissa Suomenkin lähialueilla miljoonat ihmiset ahersivat.

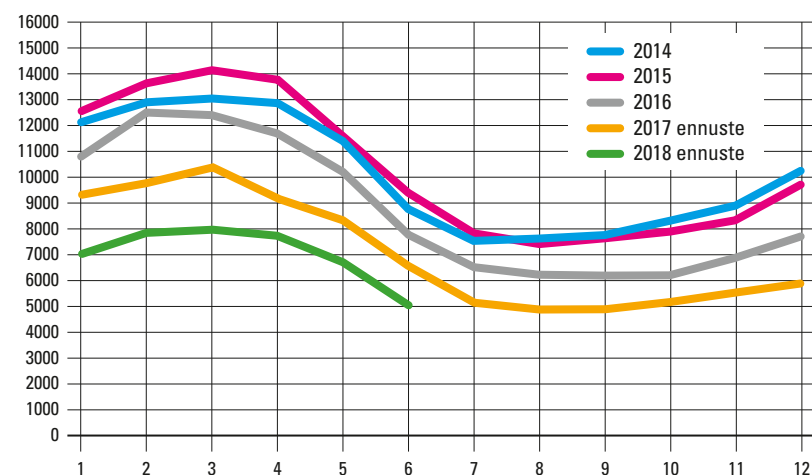
Kehitteillä on malli pakollisesta työnhausta.

Hallitus voisi sorvata lain, jossa työtön velvoitetaan karenssin uhalta kaivamaan ojaa ja heti seuraavana päivänä täyttämään edellisenä päivänä kaivamansa ojanpätkä. Tällä koirakoululla kovapäisinkin työtön tajuaa asemansa ja arvonsa raharuhtinaitten ja heidän lakeijoidensa hallitsemassa 100-vuotiaassa Suomessa. Ilman, että tarvitsee uhrata yhtään lisähehtaaria metsää uusilla miljoonilla työhakemuksilla. ■

Kyösti Suokas
varapuheenjohtaja

Työttömyyspäivärahaa saaneet jäsenet

2014 – joulukuu 2017 & ennuste 1/2018 – 6/2018

Rakennusliiton sopimusalojen kulukorvaukset 1.1.2018 alkaen

ASFALTTIALA

Päiväraha	42 €
Yöpymisraha	12 €/vrk
Ateriakorvaus	10,50 €

Matkakustannusten korvaus:

henkilöauto 42 snt/km
Päivittäiset työmatkat julkisten kulkuvälineiden mukaan.

LATTIANPÄÄLLYSTYSALA

Päiväraha	42 €
Majoituskorvaus	57 €/vrk
Yöpymisraha	12 €/vrk
Ateriakorvaus	10,50 €

Verohallinnon päätöksen mukaisia verovapaita kilometrikorvauksia 2018 (erikseen sovittavat työajot, ei tesmääräys)

- henkilöauto 42 snt/km
- perävaunu 7 snt/km
- asuntovaunu 11 snt/km
- koneet ja laitteet 3 snt/km
- henkilöiden kuljetus 3 snt/km/hlö

MAA- JA VESIRAKENNUSALA

Päiväraha	42 €
Yöpymisraha	12 €/vrk
Ateriakorvaus	10,50 €
Kilometrikorvaus	42 snt
Lisähenkilömaksu	3 snt

Työehtosopimuksen mukaiset päivittäisten matkakustannusten korvaukset

• yli 5 km	3,20 €
• yli 10 km	4,35 €
• yli 20 km	8,69 €
• yli 30 km	11,58 €
• yli 40 km	13,02 €

• yli 50 km	17,37 €
• yli 70 km	21,16 €
• yli 90 km	24,58 €
• yli 120 km	28,93 €

MAALAUSALA 2018

Päiväraha	42 €
Majoituskorvaus	57 €/vrk
Yöpymisraha	12 €/vrk
Ateriakorvaus on 10,50 euroa.	

Työpäivittäinen matkakustannusten korvaus

Työehtosopimuksen mukaiset matkakorvaukset ovat 1.1.2018 lähtien

• yli 5 km	1,89 €
• yli 10 km	3,05 €
• yli 20 km	5,49€
• yli 30 km	8,00 €
• yli 40 km	9,85 €
• yli 50 km	11,94 €
• yli 60 km	15,69 €
• yli 70 km	17,76 €
• yli 80 km	20,18 €
• yli 90 km	22,98 €
• yli 100 km	25,76 €

Asunnon ja työmaan välinen etäisyys mitataan yleisen liikenteen käytössä olevaa lyhyintä reittiä myöten.

Verohallinnon päätöksen mukaisia verovapaita kilometrikorvauksia 2018 (erikseen sovittavat työajot, ei tesmääräys)

- henkilöauto 42 snt/km
- perävaunu 7 snt/km
- asuntovaunu 11 snt/km
- koneet ja laitteet 3 snt/km
- henkilöiden kuljetus 3 snt/km/hlö

TALONRAKENNUSALA

Päiväraha	42 €
Majoituskorvaus	57 €/vrk
Yöpymisraha	12 €/vrk
Ateriakorvaus	10,50 €

Työpäivittäinen matkakustannusten korvaus

Työehtosopimuksen mukaiset matkakorvaukset

• yli 5 km	1,89 €
• yli 10 km	3,05 €
• yli 20 km	5,49€
• yli 30 km	8,00 €
• yli 40 km	9,85 €
• yli 50 km	11,94 €
• yli 60 km	15,69 €
• yli 70 km	17,76 €
• yli 80 km	20,18 €
• yli 90 km	22,98 €
• yli 100 km	25,76 €

Asunnon ja työmaan välinen etäisyys mitataan yleisen liikenteen käytössä olevaa lyhyintä reittiä myöten.

Verohallinnon päätöksen mukaisia verovapaita kilometrikorvauksia 2018 (erikseen sovittavat työajot, ei tesmääräys)

- henkilöauto 42 snt/km
- perävaunu 7 snt/km
- asuntovaunu 11 snt/km
- koneet ja laitteet 3 snt/km
- henkilöiden kuljetus 3 snt/km/hlö

RAKENNUSTUOTETEOLLISUUS

Kotimaan päiväraha	42 €
• Osapäiväraha vajaavuorokaudel-	

ta, joka käsittää vähintään 6, mutta enintään 10 tuntia: 19 €

- Yöpymisraha 12 €
- Ateriakorvaus 10,50 €

Kilometrikorvaukset

- korvaus oman auton käytöstä 42 snt/km
- moottoripyörä 32 snt/km
- mopo 17 snt/km

Kilometrikorvausta korotetaan 3 senttiä kilometriltä kunkin sellaisen mukana seuraavan henkilön osalta, jonka kuljetuksen kustantaminen kuuluu työnantajalle.

Kilometrikorvausta korotetaan 3 senttiä kilometriltä, jos autossa kuljettavien koneiden tai laitteiden paino ylittää 80 kiloa tai jos niiden koko on suuri.

TALOTEKNIikka-ALA

• Päiväraha	42 €
• Osapäiväraha	19 €
• Ateriakorvaus	10,50 €

Päivittäiset matkat korvataan julkisten kulkuneuvojen mukaan, jollei muuta ole sovittu.

Kilometrikorvaus 42 snt/km

VEDENERISTYSALA

• Päiväraha	42 €
• Yöpymisraha	12 €/vrk
• Ateriakorvaus	10,50 €

Matkakustannusten korvaus:

- henkilöauto 42 snt/km
- Päivittäiset työmatkat korvataan julkisten kulkuvälineiden mukaan.

Kostnadsersättningarna inom Byggnads avtalsbranscher från 1.1.2018

ASFALTSBRANSCHEN

Dagtraktamente	42 €
Övernattningspeng	12 €/dygn
Måltidsersättning	10,50 €

Ersättning för resekostnader:

personbil 42 cent/km
Dagliga arbetsresor enligt kollektivtrafiken.

GOLVLÄGGNINGSBRANSCHEN

Dagtraktamente	42 €
Inkvarteringsersättning	57 €/dygn
Övernattningspeng	12 €/dygn
Måltidsersättning	10,50 €

Skattefria kilometerersättningar enligt skatteförvaltningens beslut 2018

(arbetskörningar som överenskomms separat, ingen avtalsbestämmelse)

- personbil 42 cent/km
- släpvagn 7 cent/km
- husvagn 11 cent/km
- maskiner och apparater 3 cent/km
- persontransport 3 cent/km/person

JORD- OCH VATTENBYGGNADSBRANSCHEN

Dagtraktamente	42 €
Övernattningspeng	12 €/dygn
Måltidsersättning	10,50 €
Kilometerersättning	42 cent
Avgift för extra person	3 cent

Ersättningar för dagliga resekostnader enligt kollektivavtalet

• över 5 km	3,20 €
• över 10 km	4,35 €
• över 20 km	8,69 €
• över 30 km	11,58 €
• över 40 km	13,02 €

• över 50 km	17,37 €
• över 70 km	21,16 €
• över 90 km	24,58 €
• över 120 km	28,93 €

MÅLARBRANSCHEN 2018

Dagtraktamente	42 €
Måltidsersättning	57 €/dygn
Övernattningspeng	12 €/dygn
Måltidsersättningen är 10,50 euro.	

Ersättning av resekostnader per arbetsdag

De kollektivavtalsenliga reseersättningarna är från 1.1.2018

• över 5 km	1,89 €
• över 10 km	3,05 €
• över 20 km	5,49€
• över 30 km	8,00 €
• över 40 km	9,85 €
• över 50 km	11,94 €
• över 60 km	15,69 €
• över 70 km	17,76 €
• över 80 km	20,18 €
• över 90 km	22,98 €
• över 100 km	25,76 €

Avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen mäts enligt den kortaste ruten för kollektivtrafiken.

Skattefria kilometerersättningar enligt skatteförvaltningens beslut 2018

(arbetskörningar som överenskomms separat, ingen avtalsbestämmelse)

- personbil 42 cent/km
- släpvagn 7 cent/km
- husvagn 11 cent/km
- maskiner och apparater 3 cent/km
- persontransport 3 cent/km/person

HUSBYGGNADSBRANSCHEN

Dagtraktamente	42 €
Inkvarteringsersättning	57 €/dygn
Övernattningspeng	12 €/dygn
Måltidsersättning	10,50 €

Ersättning för resekostnader per arbetsdag

Reseersättningar enligt kollektivavtalet

• över 5 km	1,89 €
• över 10 km	3,05 €
• över 20 km	5,49€
• över 30 km	8,00 €
• över 40 km	9,85 €
• över 50 km	11,94 €
• över 60 km	15,69 €
• över 70 km	17,76 €
• över 80 km	20,18 €
• över 90 km	22,98 €
• över 100 km	25,76 €

Avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen mäts enligt den kortaste ruten för kollektivtrafiken.

Skattefria kilometerersättningar enligt skatteförvaltningens beslut 2018

(arbetskörningar som överenskomms separat, ingen avtalsbestämmelse)

- personbil 42 cent/km
- släpvagn 7 cent/km
- husvagn 11 cent/km
- maskiner och apparater 3 cent/km
- persontransport 3 cent/km/person

BYGGNADSPRODUKTINDUSTRIN

Inhemskt dagtraktamente	42 €
• Deltraktamente för ett partiellt dygn, som omfattar minst 6 men högst 10 timmar:	19 €

- Övernattningspeng 12 €
- Måltidsersättning 10,50 €

Kilometerersättningar

- ersättning för användning av egen bil 42 cent/km
- motorcykel 32 cent/km
- moped 17 cent/km

Kilometerersättningen höjs med 3 cent/kilometer för varje sådan passagerare, vars transportkostnader ska ersättas av arbetsgivaren.

Kilometerersättningen höjs med 3 cent/kilometer, om vikten på de maskiner eller apparater som transporteras i bilen överskrider 80 kilo eller om de är stora.

HUSTEKNIKKBRANSCHEN

• Dagtraktamente	42 €
• Deltraktamente	19 €
• Måltidsersättning	10,50 €

De dagliga resorna ersätts enligt kollektivtrafiken, om man inte har avtalat om annat.

Kilometerersättning 42 cent/km

VATTENISOLERINGSBRANSCHEN

Dagtraktamente	42 €
Övernattningspeng	12 €/dygn
Måltidsersättning	10,50 €

Ersättning för resekostnader:

- personbil 42 cent/km
- De dagliga resorna ersätts enligt kollektivtrafiken.

Laatuongelmia rakentamisessa pääkaupunkiseudulla

RAKENTAMISEN ja etenkin kerrostalorakentamisen kova tahti pääkaupunkiseudulla uhkaa jo laatua, kertoo Helsingin Sanomat. Talonrakennusteollisuuden puheenjohtajan **Jukka Pekkasen** mukaan ammattimaisesta työvoimasta on pulaa, mikä voi pahimmillaan näkyä työn jäljessä.

Kojamo on joutunut pysäyttämään kahden rakennusyrityksen työmaat virheellisten elementtiasennusten takia. Muutkin rakennuttajat ovat kertoneet laatuongelmien yleistyneen. Avainasemassa on valvonta. Pekkasen mukaan pätevästä valvojista on kova kysyntä. Hän kertoo, etteivät laatuongelmat ole ainakaan toistaiseksi näkyneet Talonrakennusteollisuuden käyttämissä mitta-

reissa kuten vuosittaisessa takuuvirhekselyssä.

Helsingin kaupungin vuokra-asuntoja omistavan Hekan toimintujohtaja **Jaana Närö** kertoo, etteivät rakennusyritykset edes vaivaudu jättämään urakkatarjouksia. Niillä on kädet täynnä parempia kovan rahan töitä.

Tampereen teknillisen yliopiston rakennusopin professori **Markku Karjalainen** pitää selvänä, että laatua koetellaan korkeasuhdanteessa. Nykyinen työtapo alihankkijoiden alihankkijoinen johtaa pirstaloitumiseen, jossa seuraavan työvaiheen tekijät eivät kunnioita edellistä. Karjalainen pidentäisi rakentajien takuuaikaa. ■

Laatukyselyn palkinnot arvottu

RAKENNUSLIITTO kartoitti jäsentensä kokemuksia rakentamisen laadusta työmaalla yhteistyössä Rakentamisen Laatu RALA ry:n kanssa.

Laatukyselyn tavoitteena oli selvittää Rakennusliiton jäsenten käytännön kokemuksia työmaan laadusta ja saada näkemyksiä laadun kehittämiseksi. Kyselyn tuloksia hyödyn-

netään koko alan laadun kehittämiseksi, joten jokaisen panos vastauksissa on tärkeää.

Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin 3 Makitan akkuporakonetta. Uudella Makitalla ruuvailevat jatkossa **Osmo Malkki** Helsingissä, **Joonas Kesti** Lievestuoreella ja **Heikki Nurmela** Asikkalassa. ■

Uretaanityön kemikaalihaittoja ei tunneta tarpeeksi hyvin

MDI-KEMIKAALIN imeytymisvaaraa vaatteiden läpi ei tunnusteta tarpeeksi hyvin, todetaan Työterveyslaitoksen Iho, uusi altistumisreitti isosyanaattiastman synnyssä -tutkimuksen tuloksissa. Tutkijat selvittivät miten metyleenidifenyyliidi-isosyanaatille eli MDI:lle altistumista voitaisiin vähentää uretaanityössä.

Eri suojakäsineityyppien soveltuvuutta MDI-töihin ei tunnettu kunnolla. Pahimmillaan uretaanitöitä

tehdään paljain käsin. Käytettyjen käsineiden ja likaantuneiden vaatteiden käsittely oli myös leväperäistä.

Polyuretaanimassan roiskumisen huomaa helposti, mutta MDI:tä saattaa imeytyä huomaamattomasti vaatteeseen vaarallisia määriä. Juuri kovettunut uretaanimassa sisältää huomattavia määriä MDI:tä.

Työterveyslaitoksen tilastojen mukaan MDI aiheuttaa vuosittain 3 ammattitautitapausta. ■

Lehdestä reväistyä

Kun on tehnyt työnsä kunnolla, pääsee hyvillä mielin kortistoon.

Helsingin Sanomat 3. tammi-kuuta

en. is- ar- ses- vttä ja ng- k- a, t. NÄYTELYN kuraattori, tekniikan tohtori Harri Hautajärvi työryhmineen – josta suurin osa on nyt irtisanottu tai lomautettu museon surkean tilanteen takia – on koonnut erinomaisen monipuolisen ja informatiivisen materiaalin Lapin historiasta ja rakennusperinnöstä. Osittain näyttely perustuu

Tule messuille päivittämään

TYÖKALUPAKKISI

Tehokas tapa päivittää tietosi, osaamisesi ja verkostosi yhdessä päivässä!

Asta Rakentaja -messuilla näet yhdessä päivässä alan trendit ja uudet ratkaisut, uutuustuotteet ja -palvelut.

Samalla kartoitat myös yhteistyökumppaniverkostoasi jälleenmyyjien, tavarantoimittajien ja alihankkijoiden osalta.

Seminaareissa, tietoisuuksissa ja työnäytöksissä kuulet alan asiantuntijoilta tuoreita näkemyksiä sekä vinkkejä ja tietoa alan uusimmista standardeista.

Tervetuloa Ammattilaispäivään!

asta.fi/ammattilaispaiva

PE 2.2.2018

Tampereen Messu- ja Urheilukeskus

www.asta.fi #AstaRakentaja

VINKKI: Hyödynnä messupäivä verotuksessa koulutuksena
» asta.fi/koulutusvahennys

YHTEISTYÖSSÄ

Tampereen Messut
Tampere Trade Fairs

TAMK

1968
PUUSUTARIT RY

Rakennusmaalari Sami Rajakallio kertoo, että työtilanne Kankaanpäässä näyttää aika hyvältä talvea ajatellen. Seuraava työkohte tulee olemaan liikehuoneiston saneeraamista.

Havukka-ahon ajattelijaa haaveilee isosta lohesta

Sami Rajakallio asuu ja on kotoinen Kankaanpäästä, Pohjois-Satakunnasta. Hän kuvaa asukkaita hivenen jäyhiksi, mutta on kuulemma itse ”ihan hilpeä mies”.

– Ei ole kukaan vielä työmaalla turpaan vetänyt.

Tampere on tarpeeksi lähellä, jos tarvitsee ison kaupungin palveluita, mutta pieni ja rauhallinen Kankaanpää on hyvä, siellä viihtyy.

– Rakennustyö J. Rajakallio on ollut työpaikka viimeiset 5 vuotta. Sitä ennen kului 15 vuotta Avainrakentajilla.

Sami Rajakallio laskee sahan leppäämään, ja hörppii kahvia. Kaverina töissä on tänään Antti Peltoniemi, joka lähtee hoitamaan rautakauppa-hankintaa.

Liipin tärkeys

– Kankaanpää on ehkä hiukan pieni paikka, ja joskus keskitalvella töitä pitää etsiä. Pääasiassa tehdään sillä alueella hommia.

Lempääläisen omakotitalokeikan tarkka aikataulu on säätämättä. Joka tapauksessa rakennukseen asennetaan tuulensuojalevyt, päälle

kiinnitetään uudet paneelit ja ikkunat tiivistetään. Kysymys on yksityishenkilön korjattavasta talosta, seuraava työmaa tulee olemaan liikehuoneisto omalla kotipaikkakunnalla.

– Saha ja naulain, siinä tärkeimmät työkalut tässä kohteessa.

Entä muuten, tärkeimmät työkaluavat?

– Lastoja ja sokaa käytetään ta-soitteiden vetämiseen. Hiomaliippiä ja flexiä taas hiomiseen. Ja katkoteräpuukosta en luovu, se kulkee aina mukana. Siinä tärkeimmät.

Mistä tunnistaa ammattityön jäljen?

– Ammattimiehen maalaamissa seinissä ja katoissa pohjatyöt ovat kaiken A ja O. Jäljen pitää olla tasalaatuista. Semmoista, ettei silmä oksenna.

Onko sillä väliä, mitä pensseliä tai telaa käyttää?

– Maalinlevitysväline valitaan sillä perusteella, että halutaanko si-

Työn mielekkäisyys nousee vaihtelevuudesta. Tässä työmaakohde Lempäälässä.

leätä vai hieman muhkeampaa pintaa. Myös maalityyppi ratkaisee työväliseen valinnan. Halvimmat sutit ja telat kannattaa jättää ostamatta.

Vaihtelua ja tehokkuutta

Sami Rajakallio meni jo pojank-loppina kesätöihin appariksi, ja sen jälkeen hän on viihtynyt rakennus-alalla.

– Ensimmäinen kesätyö oli vuonna 1985. Tykkään työstä, tässä on oma vapautensa ja työkohteet vaihtuvat. Teen laidasta laitaa erilaisia kohteita, mutta mieluiten omaa hommaa eli rakennusmaalausta.

Työpäivät kestävät pääsääntöisesti seitsemästä puoli neljään.

– Minulle puolen tunnin ruokatauko riittää hyvin. Joskus harvoin tehdään myös viikonloppuhommia. Työkohteiden kesto vaihtelee paljonkin, muutamasta päivästä yli vuoteen.

Rajakallion mukaan työssä menään ammattitilpeus edellä.

– Se on huolellisuuden ja nopeuden yhdistelmä, mikä pitää osata. Nykyään vaaditaan tehokkuutta, tehdään kohde entistä pienemmällä porukalla kuin silloin, kun aloitin hommat.

Työ on myös sitä, että kestää ulkopuolelta tulevat paineet.

– Semmoisesta hopottamisesta en kyllä tykkää.

Rytmistä ja palkasta

Maalausommissa olosuhteet aiheuttavat päänvaivaa. Kun on kosteaa, niin siinä et ulkona maalaa. Jutuntekohetkellä taivas kaataa vettä kuuroina harmaaksi käyneeseen ympäristöön, eli nyt kelpaa sahaa käytellä.

– Huonon kelin aikaan pitää olla mietittynä muuta puuhaa, kunnes ulkotyöt taas onnistuvat. Vaikka maalipoistoa. Pitää osata rytmitys oikein.

Rajakallio on opastanut nuoria alalle haluavia tulevia ammattilaisia, ja he saavat kehuja.

– Minä olen tavannut hyviä ja ahkeria tyyppejä, jotka haluavat oikeasti oppia. Itse en muuttaisi omaa työssä mitään. Tai no palkat on kyllä olleet jäässä jo pitkään, niitä voisi parantaa.

Rajakallio miettii sitä, että jos ryhtyisi tekemään jotain muuta, niin siinä joutuisi palkoissa huonompaan asemaan. Hän sytyttää piipunpesään tulet, ja ilmaan leviää filosofinen, makeahko tuoksu.

– Toisaalta kun tykkää omasta työstä, ja sen osaa, niin ei ole mitään alan vaihtamissuunnitelmia.

Haaveista totta

Sami Rajakallio harrastaa metsästystä ja kalastusta.

– Metsästyksen pääasiassa pienriis-

Työn tulokset näkyvät eri tavoin: uutta pintaa ja kasvanut purkukasa.

taa. Ja mieluiten kalastan Jäämeren lohta, perholla ja virvelillä.

Mikä on suurin nappaamasi kala?

– Se oli viisikiloinen lohi. Haaveena on saada kymmenkiloinen tulevaisuudessa. Ja ehkä hommaan jenkki auton, sellaisen muskeli pelin. Amerikkalainen kulttuuri on kiinnostavaa, käytiin siellä pohjoisessa ja Kanadan puolellakin, kun kummi-poika pelasi USA:ssa lätkää.

Kalareissuilla on perhe mukana. Siihen kuuluu vaimon lisäksi 2 poikaa.

– Perheen lisäksi terveys on tär-

keintä. Vuosia sitten oli itsellä selän kanssa ongelmia, kävin leikkauksesakin. Siinä meni aikaa ennen kuin selän kanssa alkoi pärjätä. Mutta kyllä ne jumppaohjelmat ovat jääneet. Nyt ei onneksi ole enää ollut mitään ongelmia.

– Kun miettii elämää, uskon, että kaikella on tarkoituksensa.

Tämä vetää hiljaiseksi, eikä siihen ole enää mitään lisättävää.

Sami Rajakallio kiipeeä takaisin telineille, ja pian saha taas laulaa. Lumia ja maalausommissa odotellessa. ■

WWW.FINLIT.FI/ITARAKENTAJAT

ITÄRAKENTAJAT

MUISTITIETOKERUU 1.11.2017–31.3.2018

Olitko mukana rakennushankkeissa Neuvostoliitossa? Kirjoita kokemuksistasi!

Suomalaiset rakentajat olivat vuosina 1965–1989 myös Neuvostoliiton rakentajia. Tähän aikakauteen sijoittuivat Saimaan kanavan, Svetogorskin ja Kostamuksen suurhankkeet sekä pienempinä Sovjetskin ja Kamenskin paperitehtaiden uudistaminen, Silmäklinit ja Norilskin meijeri. Tältä ajalta on kertynyt valtava määrä tarinoita, joita on kerrottu tuttaville ja kavereille. Nyt on viimeinen hetki koota ne kaiken kansan luettavaksi.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura kerää nyt itärajan takana työskennelleiden rakentajien muistoja ja tarinoita. Rakentajiksi laskemme kaikki mukana olleet, alkaen hankkeiden suunnittelijoista aina viimeisten vuosikorjausten tekijöihin saakka. Olet voinut työskennellä työmaalla pitkään, mutta yhtä hyvin olet voinut vain käydä kohteissa ja havaita asioita, joita jatkuvasti paikalla olleet eivät huomanneet.

Tiedotamme keruun tuloksista keväällä 2018. Arvomme kaikkien vastaajien kesken kirjapalkintoja.

VASTAUSOHJEET: www.finlit.fi/itarakentajat

Lisätietoja: Jukka Timonen, SKS, p. 040 730 1739, jukka.timonen@finlit.fi

Työmaan somettaja Pete Risku esittelee Yammerin toimintaa. Kansainvälisessä konsernissa englanninkielentaito tulee tarpeeseen.

3D-malleista työturvallisuuteen

– Padien kautta käyttöömme tulivat muun muassa työmaan 3D-mallit eli käytössämme oli sama tieto ja suunnitelmat kuin rakennusmestareilla. Se on ihan valtava etu. Nyt kaikkea ei tarvitse kysellä ja tarkistaa mestarilta, vaan pystyy itse katsomaan kuvista, Risku sanoo.

Riskun mukaan mallia katsomalla työntekijäkin pystyy tekemään erilaisia tarkistuksia ja näkemään mittoja, jotka tätä ennen ovat olleet vain mestarin takana. Tämä on sujuvoittanut työntekoa.

Mobiili helpottaa myös työturvallisuushavaintojen tekemistä ja kirjaamista.

– Olen aina vähän ihmetellyt sitä, että jos on jokin ongelma, jonka voi korjata heti, miksi on kyllä aikaa napata siitä kuva, mutta ei tehdä asialle jotain? On tietysti eri asia, kun on kyse vakavammista puutteista. Jos itsellä ei ole resursseja korjata asiaa, viedään asia eteenpäin.

Risku kiittelee myös sitä, että kun kaikki turvallisuustieto kulkee mobiilissa, ei tule täyteltyä tyhjämpäisiä lappuja.

– Järjestelmässä voi tehdä myös positiivisia turvallisuushavaintoja sekä kehitysehdotuksia.

Skanskan kehitysjohtaja **Iikka Romon** mukaan osallistujilta saatiin monia kehitysideoita ja ajatuksia siitä, mihin laitteita voitaisiin tulevaisuudessa hyödyntää. Toiveina oli muun muassa logistiikkakalenteri ja -seuranta sekä urakkakirjanpitoa mahdollistavia sovelluksia.

– Lisäksi ideoitiin sähköisiä pehdytyksiä ja sähköisiä tehtäväl listoja, jotka helpottaisivat tehtävien ja töiden jakoa työmailla. Merkittävänä kehityskohteeksi osallistajat näkivät taitojen lisäämisen laitteiden ja ohjelmistojen käytössä sekä hankaluudet eri ohjelmistojen lukuisten salasanojen kanssa. Erityisesti ne osallistujat, jotka eivät olleet aiemmin käyttäneet tabletteja, olisivat kaivanneet enemmän tukea ja harjoitusta laitteiden käyttöön, Romo kertoo.

Vähän niin kuin Facebook

Se, mikä Riskun sydäntä on eniten lähellä, on yrityksen sisäinen sosiaalinen media. Skanskassa pilotoidaan parhaillaan globaalisti Yammeria, joka muistuttaa hiukan Facebookia, mutta on tehty yhteisölliseksi työkaluksi yrityksen tarpeisiin.

– En edes ole Facebookissa, mutta tästä innostuin. Meitä käskettiin perustamaan oma ryhmä ja päi-

Somesomesome

Skanska toi mobiilin työmaalle ja Tampereen luottamusmies Pete Riskusta tuli firman innokas sisäinen somettaja.

Johanna Hellsten

Skanska rakentaa kahta kerrostaloa paraatipaikalle Tampereen keskustaan. Kerrostalot kulkevat Luminaryn nimellä. Toinen taloista tavoittelee korkeudessaan melkein Tampereen Tornihotellia, sillä kerrostaloon tulee 21 kerrosta. Tälläkin työmaalla TR-mittaukset tehdään mobiilisti, sillä Skanska on satsannut sähköisiin järjestelmiin useamman vuoden ajan.

Skanska aloitti vuonna 2016 pilottiprojektin, jossa koottiin tietoa mobiililaitteiden käytöstä Suomessa. Noin 50 henkilöä testasi erilaisia mobiililaitteita ja ohjelmistoja työmaaolosuhteissa. Pilotin aikana tehtyjen tutkimusten ja haastattelujen perusteella mobiililaitteisiin suhtauduttiin pääosin erittäin myönteisesti ja laitteiden koettiin sujuvoittavan työtä ja tiedonkulkua.

– Tarkoituksena oli selvittää,

miten työntekijät käyttävät mobiililaitteita. Minulta oli aikaisemmin kysytty, olisinko kiinnostunut osallistumaan projektiin ja sattumalta työmaa, jolla olin töissä, oli mukana pilotissa, tuore Skanskan Tampereen luottamusmies **Pete Risku** kertoo.

Riskun lisäksi viidelle muulle saman työmaan työntekijälle annettiin tabletit ja pyydettiin testaamaan laitteita työmaalla eri tilanteissa.

Pete Riskusta tuli luottamusmies syksyn vaaleissa.

> Luminary nousee keskeiselle paikalle aivan Tampereen juna-aseman läheisyyteen. Näihin kämppiin monella ei ole varaa.

vittämään Yammeriin asioita. Minut valittiin ryhmän ylläpitäjäksi. Rupesin heti jakamaan siellä tavallisen työmaan ihanoitusta ja tuskaa. Välillä yritin kyllä kysellä, että teenköhän nyt oikein, mutta minua kannustettiin jatkamaan samalla linjalla, Risku kertoo.

Riskun mukaan kiintoisinta on seurata Skanskan toimintaa ympäri maailman. Kun näkee, minkälaisista töistä muualla tehdään ja millaista kehitystä alalla tapahtuu.

– Itsekin olen pyrkinyt jakamaan myönteisiä asioita; sellaisia juttuja, jotka Suomessa osataan todella hyvin.

Yammerin kautta Riskulle on muodostunut kontakteja pitkin kansainvälisen yrityksen koko verkkoa.

– Seurasin Iso-Britanniassa toimivan ympäristöryhmän puuhia. Aloin kysellä heiltä, miten on mahdollista, että he ovat ympäristöasioissa niin paljon edellä Suomea. Sain sieltä todella fiksua vastauksia.

Iso-Britanniasta Risku huomasi myös, että työmaalla käytetään varastoissa aina liiketunnistinvalaistusta.

– Miksei tämä voisi olla Skanskalla vakiokäytäntö kaikissa maissa? Täällä valot palavat yöstä päivää turhaan.

Risku myöntää, että myös viihteyttä on oma sijansa yrityksen nasukirjassa. Hän on myös osallistunut kansainvälisen johtoryhmän kokoukseen, joka pidettiin New Yorkissa. Virtuaalisesti.

– On hienoa, että näkee suuremman kuvan. Koko yrityksen ympäri maailmaa. Tietäisin paljon vähemmän koko firman asioista, ellen olisi tuolla mukana. On ollut ilo myös

päästä todistamaan omat ennakkoluulonsa muista maista vääriksi. Tämä on myös tuonut uutta sisältöä työpäivään.

Tuore luottamusasema

Skanskan Tampereen yksikössä järjestettiin luottamushenkilövaalit lokakuussa. Pete Riskusta tuli Tampereen luottamusmies.

Risku on tehnyt rakennusalan töitä jo pitkään, mutta on kokeillut muitakin töitä välissä. Hän tuli vuonna 2003 Skanskalle alun perin vuokrafirman kautta apumiehen hommiin.

– Ehdin olla muutaman viikon vuokramiehenä yhdellä työmaalla ja kun työmaa vaihtui, minut otettiin jo Skanskan kirjoille. Nyt on meneillään jo 15:sta vuosi Skanskassa. Olen sinä aikana ollut vain yhden 3 kuukauden jakson lomautettuna, Risku muistelee.

Riskun mukaan monella hänen työtovereillaankin on pitkä historia Skanskan palveluksessa.

– Meillä ei ole kovin nopeaa vaihtuvuutta. Toki nykyään työmaila on pienen oman porukan lisäksi paljon vuokratyöntekijöitä.

Kesälomien jälkeen Risku on tehnyt työmaalla pihakansia, tukimuureja, lisäportaita ja kun nosturin paikkaa muutettiin, aukon täyttöä.

– Eniten teen varmaan betonirauhoituksia, mutta tällä työmaalla olen tehnyt erilaisia projekteja alusta loppuun asti. Sateiset kelit ovat vaikuttaneet jonkin verran töitä hankaloittavasti ulkohommissa.

– Pienemmissä hommissa on miettinyt, että kannattaako pressuja alkaa aukoa, vai siirtää koko homma paremmalle päivälle, Risku sanoo. ■

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsioinnin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma-pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Turkulaisille vihdoinkin palloiluhalli

Moni huippuammattilainen on antanut oman työpanoksensa Turun Kupittalle nousseelle palloiluhallille.

Pekka Kuosmanen

Vili Uusitalo (vas.) ja Petri Paju ovat tyytyväisiä, että työnantaja on noteerannut hankalat sääolosuhteet ja panostanut heidän työasuihinsa.

Turussa on ollut jo pitkään tarve hallille, joka täyttää Logomon ja Turkuhallin sekä koulusalien ja pienten harjoitushallien väliin jäävän aukon. Kaupunki päätti hankkia uuden palloiluhallin pitkällä, 25 vuoden vuokrasopimuksella, kilpailuttamalla sijoittajia ja rakentajia. Turun Teknologiaakiinteistöt Oy, jossa osakkaana on myös Turun kaupunki, kokosi yhdessä Lemminkäinen Talo Oy:n kanssa kisan voittaneen, vahvasti teräsosaamiseen tukeutuvan paketin.

Viimeisen silauksen hallin ulkoosareille ovat tehneet julkisivuasentajat **Vili Uusitalo** ja **Petri Paju**, joiden kädenjälkeä saavat niin hallin käyttäjät kuin ohikulkevat kaupunkilaisetkin ihastella.

Julkisivun urakoi Suomen Ohutlevyasennus Oy, jonka palkkalistoilla työsuojeluvaltuutettu Vili Uusitalo ja luottamusmiehen Petri Paju ovat.

Yli puoli hehtaaria julkisivua

Tämän lehden ilmestymisen aikoihin valmistuneessa hallissa voi harjoitella ja pelata täysimittaisilla kentillä kaikkia muita lajeja paitsi jalkapalloa ja jääkiekkoa. Kenttäalue on kooltaan 42 x 66 metriä, vapaata korkeutta on yli 12,5 metriä ja istumapaikkoja katsomossa 2 500.

Teräsrungon pilarit, palkit ja ristikot painavat noin 600 tonnia. Pilarit ja -ristikot tukevat hallin käyttötarkoitusta, koska talotekniikka menee ristikoiden sisällä ja mahdollistaa siten suuremman hyötykorkeu-

Palloiluhalli on näyttävä rakennus, jonka muotoa ja julkisivun hainhammaskuviota kelpaa ihastella.

den nykyiseen kokonaiskorkeuteen verrattuna mitä palkkiratkaisu olisi sallinut.

Sisäpalloilulajien lisäksi tilat on tehty palvelemaan voimistelua. Myös pienimuotoiset konsertit ja muut yleisötילוaisuudet voivat hyödyntää hallia. Ensimmäiset pelit pelataankin hallissa jo tammikuun aikana.

Hallin julkisivutöihin 2 mieheltä on kulunut aikaa kymmenisen kuukautta.

– Harvemminhan meille tämän kokoisia tai yleensäkin uudisrakentamiskohteita tielle sattuu. Työkohteet ovat yleensä saneerausrakentamista, pääsääntöisesti kerrostalojen julkisivuja, Paju kertoo.

Valtava urakka hallin asennus kahdelle miehelle on ollutkin. Julkisivuun käytettiin noin 4 000 neliometriä profiilipeltiä ja 1 000 neliötä alumiiniverkkoa, muista pintamateriaaleista puhumattakaan.

Kova urakka

Jos hallin julkisivun viimeistely olikin kova urakka, niin kova vääntö oli

myös vajaa kymmenen vuotta sitten, kun firman julkisivuasentajat saatiin siirrettyä metallin työehtosopimuksen piiristä rakennusalan tessiin.

– Pitkäänhän siitä sopimusalan vaihdosta neuvoteltiin. Sitten kun siirrosta viimeinkin päästiin sopimukseen, aloimme noudattaa vedeneristysalan tessiä. Myöhemmin siirryttiin sitten talotessiin, jonka piirissä nyt olemme, Petri Paju kertoo.

Kummankin miehen mielestä liiton vaihto kannatti.

– Tessin vaihdoksen myötä varsinkin tuntipalkat paranivat, vaikka urakkapalkat eivät juurikaan muutuneet, Vili Uusitalo huomauttaa.

Urakkahinnoittelu tessiin

Vaikka sekä Petri Paju että Vili Uusitalo pitävät sopimusalan vaihtoa hyvänä asiana, korjattavaakin sentään vielä löytyy.

– Julkisivuasennusten urakkahinnoittelu pitää saada tessiin, Petri Paju vaatii.

– Samoin minimipalkka, joka maksetaan, jos pakkaset ja sateet estävät työnteon, Vili Uusitalo jat-

Vili Uusitalo asennustyön jälki kestää lähemmäkin tarkastelun.

Petri Paju sahaa paneelit millintarkasti määrämittäisiksi.

kaa ja katsoo taukotilan ikkunasta, kun vesi lentää tuulen mukana vaakasuoraan.

– Kovalla sateella on aivan järjetöntä seinälle kiivetä. Ja niitä sateita ja tuuliahan täällä rannikolla on viime kuukausina riittänyt.

Työnantaja on omalta osaltaan huomionnut hankalat sääolosuhteet ja hommannut miehille kunnan työvaatteet.

– Täytyy myöntää, että nyt on kunnan varusteet. Saatiin käydä henkilökohtaisesti sovittamassa ja

testaamassa itselle sopivat vermeet, kuten sukat, alushousut, talvi- ja kesäkerrastot, talvi- ja kesähaalarit, pipot, fleecet ja kuoritakit, Petri Paju listaa.

Asentajakaksikko sanoo jo kotiutuneensa Rakennusliittoon ja osallistuneensa aktiivisesti liiton toimintaan.

– Kyllä me ollaan osallistuttu edunvalvontaristeilyihin ja moniin muihinkin aktiviteetteihin ja koettu ne hyväksi ja tarpeellisiksi, Vili Uusitalo toteaa. ■

Rengastestirataa laajentamassa

Ivalossa testataan teidän autojen renkaat.

Johanna Hellsten

Test World Oy:n työmaa Mellanaavassa, Ivalossa ei juuri tarvitse erillisiä työmaa-aitoja ulkopuolisten pitämiseksi poissa laajennustyömaalta. Rengastestiradalle ei kävellä kuin hollitupaan, sillä sitä ympäröi korkea aita ja sähköportit. Testiradan asiakkaat, kansainväliset rengasvalmistajat, eivät halua ylimääräisiä katsojia seuraamaan rengaskokeita.

Testiradan ensimmäinen osa, Indoor I valmistui vuonna 2012. Se oli syntyessään ensimmäinen, 12 kuukautta vuodessa auki oleva renkaiden talviolosuhtetestaamiseen käytetty sisärata. Suoran radan pintana on lumipolanne ja se on pituudeltaan 160 metriä. Toinen osa, Indoor II valmistui vuonna 2015. Se on ellipsin muotoinen, 350 metriä pitkä jäinen rata, jolla testataan, miten renkaat toimivat kaarteissa.

Uudessa laajennuksessa Test Worldiin tehdään peräti 3 uutta rataa. Indoor I -rataa jatketaan 250 metrillä. Lisäksi rakennetaan kaksi

205 metriä pitkää uutta rataa.

– Kun Indoor I valmistui, se oli lajissaan ensimmäinen maailmassa. Loimme siis uutta kysyntää. Nyt täällä Lapissakin on useita kilpailijoita, joten pitää kehittää uutta. Esimerkiksi radat IV ja V ovat asfalttiratoja, joilla tehdään jarrutuksia ja kiihdytyksiä jäällä, Test Worldin toimitusjohtaja **Janne Seurujärvi** kertoo.

Tähän asti radat ovat pääasiassa rengastesti- ei autotestauskäytössä, sillä ratapituudet ovat hiukan nafta- ja varsinaisiin autotesteihin. Laajennukset eivät kuitenkaan jää nyt meneillään olevaan projektiin. Piirustuspyödyllä on tällä hetkellä Indoor X -rata, jossa suunnitellaan 6 hehtaaria katettua ajotilaa. Projektin budjetti on 80 miljoonaa euroa.

– Tämä on pinta-alaltaan todella iso työmaa. Minulla on askelmittari ja olen huomannut, että pelkästään aamupäivän aikana tulee otettua yli 10 00 askelta kun kävelee työmaalla paikasta toiseen, kirvesmies **Mika Kyrö** osasto 131:stä kertoo.

Kovat olosuhteet

Uusien ratojen rakentaminen käynnistyi kesällä 2017 ja ne valmistuvat vuoden 2018 kesällä. Projektin alku-

puoli oli hankala, sillä maaperä ei taivukaan noin vain rakentamiseen.

– Maaperä on todella hankalaa. Ensinnäkin soraharju kulkee tontin läpi. Toiseksi Indoor I rakennettiin alun perin suon laitaan. Sen jatkeeseen piti siis tehdä mittavat paalutukset sekä pohjanvahvistuslaatta. Monta miljoonaa budjetista meni pelkästään maaperään, Seurujärvi kertoo.

Tontin viertä halkovat vielä voimalinjat, jotka paikallinen energia-yhtiö saatiin siirtämään. Sekään ei käynyt ilmaiseksi.

– Silloin alkujaan ei arvattu, että bisnes laajenisi näin paljon, Seurujärvi harmittelee.

Työmaa on kokonaisuudessaan haastava, sillä Indoor I on koko ajan asiakkaiden käytössä laajennuksesta huolimatta. Oman hankaluutensa tulee myös aiheuttamaan sen ja hallin jatkeen tekniikoiden yhdistäminen loppuvaiheessa.

Työmaan vahvuus on pyörinyt 25–30 miehen välillä. Projektin isoin urakoitsija, Rakennusliike Rekonen Oy on saanut suhteellisen helposti miehiä töihin.

– Minunkin piti tulla tänne töihin pari viikoksi, mutta se pari viikkoa on kestänyt jo 3 kuukautta. Seudulla riittää kyllä hyvin töitä. Nor-

maalisti olen tehnyt remonttikohteita ja loma-asuntorakentamista, Kyrö kertoo.

Ivalossa on järkevällä etäisyydellä vain yksi betonimylly. Test World on ollut suurin betonin käyttäjä, sillä sitä ajettiin paikan päälle 600 kuormallista. Jotkin pienemmät kohteet saivat odottaa, kun Sorakukola Oy:n mylly kävi kuumana.

Kova vauhti päällä

Lapin rakennus- ja matkailubuumi näkyy Ivalossa monella tapaa.

– Rengastestiryhmille on ollut vaikeaa saada hotellihuoneita ja työntekijöillemme asuntoja. Matkailun huippusesonki ja meidän sesonkimme osuvat samaan ajankohtaan, Seurujärvi kertoo.

Yritys onkin vuokrannut erilaisia asuntoja itse ja tarjoaa niitä työntekijöiden käyttöön.

Mika Kyrö on paikallisia ja työkennellyt Rekosen palkkalistoilla jo melkein 10 vuotta. Viimeisen vuoden aikana miehen puhelin on soinnut tiuhaan, kun kilpailijat kyselevät, josko hän lähtisi muualle töihin.

– Tänä vuonna olisi todella voinut valita, minne haluaa töihin. Mutta en halua lähteä parhaasta. Rekonen on Ivalon paras firma. Yritys

Sisärata valmistuu pikkuhiljaa.

Mika Kyrö ohjeistaa tes-neuvotteluihin, että palkkaa on saatava lisää. – En minä muuta tarvitse.

joustaa esimerkiksi loma-asioissa todella hyvin. Olen lähdössä Vietnamiin lomalle pian, Kyrö sanoo.

Kyrön mukaan myös työturvallisuus on Rekosella korkeaa tasoa. Tällä työmaalla työturvallisuus on TR-mittauksessa huidellut 92–94 välillä. Kypärien käytöstä on välillä pitänyt sanoa.

– Täällä työmaalla työturvallisuus on hyvä ja firmalla yleensäkin. Itse saa hakea juuri sellaiset varusteet kuin tarvitsee. Se on Rekosella

tarkkaa. Valjaat ja kaikki ovat aina uusinta uutta. Täällä toimivista yrityksistä myös YIT:llä on korkea työturvallisuuden taso. Mutta olen minä nähnyt muunkinlaisia firmoja. Pienillä työmailla on usein heikompi taso, Kyrö sanoo.

Ratatyömaalla työskentelee paljon erilaisia isoja koneita. Kyrölle ei tulisi mieleenkään pyöriä siellä missään muissa kuin huomioväreissä.

Rekosella on myös käytössä laaja työterveyshuolto ja lyhyet sairas-

poissaolot voi hoitaa omalla ilmoituksella. Lääkäriin ei tarvitse parin päivän flunssan takia lähteä.

– Sen kanssa ei ole ollut minikäänlaisia ongelmia.

Lapissa ei pahemmin tunneta pakkasrajoja. Väki on tottunut viileään ulkotyöskentelyyn. Mitä siinä pitää huomioida?

– Monia töitä ei pysty tekemään paksuilla hanskoilla ja kylmä jäädyttää kädet. Pitää käydä lämmittelemässä säännöllisesti, mutta lyhyen

Test Worldin laajennus

- **Rakennuttajakonsultti:**
ISS Proko Oy
- **Talonrakennustyöt:**
Rakennusliike Rekonen Oy
- **Teräsrunkoimitus:**
Pontek Oy
- **Seinä- ja kattoelementit sekä vedeneristystyöt:**
RKC Construction Oy
- **Lvi-työt:**
Ylä-Lapin LVI Oy
- **Sähköurakointi:**
Paikallissähkö Oy
- **Kylmäurakka:**
Suomen Tekojää Oy

aikaa, sillä sitten tulisi taas ulkotöissä hiki.

Kyrö on käynyt työurallaan kääntymässä Kuopiossa, mutta veri veti takaisin pohjoiseen.

– Minä olen sellainen luonto- ja kalamies ja minulla on mökki Inarinjärvellä. Turistien lisääntyminen täällä on myös hyvä homma. He tuovat todella paljon rahaa alueelle. Minusta on myös mukavaa nähdä porukkaa muualta maailmasta, kun itsekin tykkään matkustaa. ■

Koulutusta!

 #rikoulutus
Rakennusliitto

Luottamushenkilöille

Peruskoulutus

Tampere 12.-14.2. osa 1 / 5.-6.3. osa 2

hakemukset viimeistään 19.1.

Oulu 12.-14.3. osa 1 / 5.-6.4. osa 2

hakemukset viimeistään 16.2.

Jatkokoulutus

Kuopio 23.-25.4. / 14.-16.5. osa 2

hakemukset viimeistään 30.3.

Täydennyskoulutus

Täydennyskurssi 7.-9.2. Tampere

hakemukset viimeistään 16.1.

Vaikuttaja 2018 7.-8.4. lähijakso 1, Helsinki

hakemukset viimeistään 16.3.

Järjestökoulutus

Toimiva ammattiosasto 10.-11.2. Turku

hakemukset viimeistään 19.1.

Toimiva ammattiosasto 2 17.-18.3. Kuopio

hakemukset viimeistään 23.2.

Some järjestötoiminnassa 5.-6.5. Helsinki

hakemukset viimeistään 13.4.

Hae kurssille
rakennusliitto.fi/koulutus
koulutus@rakennusliitto.fi
Rakennusliitto, koulutus, PL 307, 00531 Helsinki

Lisätietoja
rakennusliitto.fi/koulutus
koulutus@rakennusliitto.fi
Juhani Lohikoski, puh. 050 366 1171
Sara Putaansuu, puh. 020 774 3076

Perusasioita

Suomi 100 -juhlia on vietetty ja vuosi vaihtunut. Alkaneen vuoden osalta sadan vuoden takaiset tapahtumat ovat, jos ei juhlimisen, niin kylläkin muistamisen arvoisia.

Vuoden 1918 hävityn sisällissodan jälkeen ei häviäjän asema ollut häävi. Kaikista kauheuksista huolimatta elämän oli silloinkin jatkuttava, sillä työläisiä tarvittiin ja erityisesti heidän työvoimaansa tuottamaan lisäarvoa pääoman haltijoille.

Traagisuudesta huolimatta tuolloin käyty sisällissota loi perustuksia myöhemmin tapahtuneelle hyvinvointivaltiokehitykselle. Nykyään itsestään selvytenä pidettävät määräykset 8 tunnin työpäivästä ja ylityön korvaamisesta ovat perua kapinavuotta edeltäneen Venäjän vallankumousvuoden 1917 kamppailuista jolloin työnantajat ja Venäjän väliaikainen hallitus joutuivat taipumaan Suomen suuriruhtinaskunnan työväestön vaatimuksiin. Vähäisenä ei myöskään voida pitää tuona vuonna säädettyä kunnallislakia, joka toi yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden kunnallisvaaleissa koko työväestölle.

Merkittävin kehitys työväestön yhteiskunnallisessa asemassa alkoi toisen maailmansodan jälkeen, jolloin myös laitavasemmisto oli saanut poliittiset toimintaoikeudet. Perusta muun muassa nykyisille vuosiloma-, työaika-, eläke-, sairaus- ja tapaturmavakuutus-, lapsilisä-, vanhempainvapaamääräyksille luotiin tuon ajan työväenliikkeen toiminnalla.

Nykyaikaiseen yhteiskuntaan kuuluvan sosiaalisen perus- ja ansiosidonnaisen turvajärjestelmän rakentamistyö ei ole toteutunut pääomapiirien hyväntahtoisuuden myötä. Kehitystä on edistänyt menneen ajan kokemuksiin perustuva ymmärrys yhteiskunnan vaihtoehtoisesta tilasta, jossa merkit-

tävä osa kansakunnasta on vailla kunnollista toimeentulon turvaa. Sanotaan, ettei menneeseen kannata vilkuilla. Nähdäkseni monelta virheeltä vältyttäisiin, jos menneisyyden tapahtumiin ja toimijoihin suhtauduttaisiin enemmän kiinnostuksella ja oppimistarkoituksella kuin nykyään on tapana.

Aika-ajoin on tärkeää muistuttaa mieliinsä mistä ja miltä pohjalta nykyisyys on rakentunut, se ei ole muodostunut tyhjästä eikä ilman uhrauksia. Kaiken yhteisöllisen kehityksen perustana on ihmisten yhteistoiminta yhteisten tavoitteiden puolesta. Ammatillinen järjestäytyminen loi perustan työmarkkinoiden heikomman osapuolen eli työväestön taloudellisen ja sosiaalisen tilanteen kehittämiseksi. Pohjoismaissa on pystytty säilyttämään ammatillinen järjestäytymisaste suurin piirtein vakaana. Meillä nykyajalle tyypillinen yksilökeskeinen elämänsenne ja varsinkin rakennusalalle ominainen työmaatoteutusten hajautus lukuisiin urakoitsijaketjuihin ei ole merkittävästi heikentänyt palkkatyöllään elävien järjestäytymishaluja.

Parantamisen varaa kuitenkin on, sillä liiton turvaan kuulumattomia on liikaa varsinkin pääkaupunkiseudun ja kasvukeskusten työmailla. Meidän jokaisen on hyvä kantaa huolta työtovereidemme työmarkkinaturvasta ja sitä kautta muodostuvasta koko liiton järjestö- ja neuvotteluvoimasta. Ammattitaitonsa arvontunteva vanhempi rakentaja ymmärtää kyllä liiton jäsenyyden tärkeänä osana ammatillisuuttaan. Saman ymmärryksen siirtäminen rakentaja uraansa aloitteleville niin nuorille kuin maahanmuuttajille olkoon yhteinen tehtävämme myös meidän nestori-ikää lähestyvien. ■

Kari Lamberg
tes-toimitsija

SAITURI...

HA HA HA NAA

SUOSITUJA KIRJOJA

KENTIES

SAANILA

ETELÄ-AFRIKKALAINEN

HECTORIN LAULUN POIKA JA AUTO-LIIKENNEKESKUS

ha

LÄHETYS-TÖISÄ

ASUI MEKSI-KOSSA

AHAA!

KAMUKALOJA

AUTO

KIRJEKUIRETKIN

A. LUKU

Mc COY

→

lannoite

KÄYSILMIIN

TÖHRIÄ-VÄ

MAHTAVA TÄI!

TIEDOTUKSIA

VAATE

MUSHIKISSA TAIKKEÄ

MYÖNÄSTYN!

SORMUSTEN HERASTA

ANKKA - I

FRANCIS EI PÄÄOSASSA

ASE

LÄHITÄÄ

LYMI

SIITONEN

GOLFTELINEITÄ

KANDEK-SASTA

KUINKA NIIN "MEE POIS"?

LYMITYS

ENKEHTÄÄ... PETIT

MOH HOO

SILLEEN

PA-PILTA

SUUNTIA

ALTIHALALLE

AUTO

MYL-LYS-TÄ

EXST-RANA SUSI

KNIGHT-LEY

FACTA

RAUTIO KOLI

KORISEVA

SOP-HIA

AQUITA

leivän-SALO KNIHTILÄ

KEY

EN US-KALEA!

ROO-LIT

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

7	9	4	2	8
		3		
3	8	2		9
8	9	4		1
2	6	5		7
9	4	6		2
		9		
1	8	2	9	4

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

10	17	20	5	2	20	1	17	2	18	17	14	22				
6	14	14	25	12	2	3	15	2	2	16	2	18	14	8		
25	2	25	1	2	3	4	3	15	6	6	4	22				
25	14	14	16	14	3	3	4	19	11	19	2	6	14	6	22	11
4	16	7	6	2	19	12	4	2	19							
6	2	14	21	2	22	1	2	14	3	14	6	4	25			

3	6	1			
	8	6	7	4	
4	6			9	
5	9	1		4	
8		4		5	
	8	2	1	9	
			9	8	7

1	8	1	14	4	22	2	22	2	2	25	19	15	6	15	19	4	2		
12	13	3	1	1	23	19	22	6	2	25	4	22	12	4	7	2	22	22	15
7	6	19	14	15	3	4	5	2	2	22	15	18	4	25	1	25			
25	8	12	23	3	8	3	2	22	11	22	2	4	1	2	12	14	3	2	
2	14	11	22	2	6	1	14	2	6	11	22	23	25	2	14	2			
16	14	19	2	24	2	23	23	7	6	22	11	24	2	25	22	9	4	2	22
2	2	4	22	4	3	4	15	22	11	2	11	4	9	9	11	3			
25	13	22	4	6	1	13	1	12	19	15	1	4	25	4	19	1	4		

		5	9		
4	8			7	
				3	
2	8	5			
3					6
	2	7			1
6					
1			7	8	
	4	2			

22	4	4	17	11	22	6	4	19	4	24	11	22	22	15	19
21	7	14	25	5	2	22	10	3	2	16	2	19			
6	2	3	14	1	4	22	2	20	15	22	14	6	21	2	
19	22	2	12	2	14	6	25	11	11	17	15	1	19		
1	2	2	3	4	3	11	18	4	25	18	14	5	11		
2	19	15	22	1	15	22	22	14	6	1	2	22	19		

Valoa tupaan!

On taloja, joissa on pienet ikkunat ja vähän luonnonvaloa, ja toisissa ikkunapintaa on runsaammin. Suomessakin on viime vuosikymmeninä käytetty rakentamiseen paljon lasia, niin toimistorakennuksiin kuin omakotitalojen avariin olohuoneisiin. Japanissa mentiin lasirakentamisessa ihan nextille levelille.

Kaamosaikaan tekee mieli haalia näkösälleen kaikki mahdollinen luonnonvalo mitä irti saa. Heti noustuaan avaa makuuhuoneen verhot. Tosin vain todetakseen, että ainoa luonnonvalo ikkunan takana on kuu ja tähdet, jos nekin eivät satu olemaan pilvien peitossa.

Keskellä päivää halajaa lounaskävelyllä saadakseen edes rippusen valoa ja D-vitamiinia koneeseensa. Tässä pimeydessä japanilaisen **Sou Fujimoton** suunnittelema lasiseinäinen ja -kattoinen talo, House NA, vaikuttaa melkoiselta unelmalta. Siellä saa nauttia joka puolelta tulvivasta luonnonvalosta niin paljon kuin sitä vain taivaalta maan kamaralle suodaan. Suomen kesässä siten saattaisi toivoa pimeämpiä oloja ainakin nukkumiseen, House NA:han ei nimittäin ole suunniteltu edes verhoja, sillä sen idea on avoimuus ja läpinäkyvyys.

Rättisitikalla on oma huone

Valkoisesta teräksestä, lasista ja vaaleista koivulatioista rakennettu, valoisaakin valoisaampi House NA vaikuttaa kokeilevalta taideprojektilta. Sou Fujimoto suunnitteli sen kuitenkin oikeaksi kodiksi nuorelle pariskunnalle, joka on asunut talossaan sen valmistumisesta, vuodesta 2011, saakka.

66-neliöinen talo rakennettiin Tokioon. Suurkaupungista tulee helposti mieleen pilvenpiirtäjät ja hektinen cityelämä, mutta House NA sijaitsee ihan toisenlaisessa miljöössä, matalaan, vaikkakin tiheään, rakennetulla asuinalueella, pienellä trendikkäällä kadulla, jolla suhahtelee enemmän polkupyöriä kuin autoja. Talon asukkailla on kylä auto. Se on hauska kuin eri maailmasta: sininen rättisitikka on kuin tarkkaan harkittu kontrastinen yksityiskohta, tuulahdus menneestä maailmasta huippumodernin talon pihalla. Vaikkei se pihalla ole, vaan autolle on talossa oma ”talli”, avointa lasitilaa tietysti sekin.

Elämää kuin puussa

Jos ihan suoraan sanoo, niin House NA:sta ei tule ensimmäisenä puu mieleen. Puussa asuminen on kuitenkin ollut sen inspiraation lähteenä. Talossa on eri korkeuksilla lukuisia tasoja, kaikkiaan 21 kappaletta. Fujimoto suunnitteli sisustukseen puisia, siirreltäviä rakennelmia, jotka toimivat portaina, tuoleina tai pöytinä, ja talon eri tasoille nousee näitä rakennelmia myöten. Sivuhuomiona huojentava tieto: talon asukkailla ei ole lapsia.

Tasot toimivat huoneina, mutta ne eivät ole suljettuja tiloja vaan luonnonvalon lisäksi ääni

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämässä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihaillemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

kulkee tilasta toiseen ja muutenkin yhteys eri tasojen välillä säilyy. Näin toteutuu Fujimoton visio siitä, että talon eri tiloissa olevat ovat kuin omilla puunoksillaan ja voivat helposti kommunikoida toistensa kanssa ja hypähdellä ”oksalta” toiselle. Yhteisöllisyys ja yhteys säilyvät aivan toisella tavalla kuin perinteisissä taloissa, joissa jokainen saattaa touhuta omiaan suljettujen ovien takana.

Erikoisinta tässä Fujimoton avarassa ja valoissassa ”puuasumisessa” lienee se, että talon ”oksisilta” on täysi näkyvyys myös ulospäin. No, japanilaisittain rauhallisella pikkukadullahan talo sijaitsee, mutta silti. Ei ihme, että talon seinille, eli ikkunoille, on vuosien varrella ilmaantunut verhoja. Fujimoto ei varmaan siitä tykkää, mutta ovat ne sentään valkoisia ja minimalistisia. ■

Valoa kohti! Tammikuun terveisin,
Irma

Tammikuun valovisa

Tämä syksy ja talvi ovat olleet poikkeuksellisen pimeitä, mikä ei ole pelkästään työpaikkaruokailun kestoaihe ja mututietoa, vaan myös Ilmatieteen laitoksen toteama fakta. Talvipäivän seisaus kuitenkin koitti taas joulun alla, ja valo tekee tomerasti tuloaan.

1. Kumpi oli marraskuussa valoisaampi paikka: Turku vai Sodankylä?

1. Sodankylä. Siellä paistoi aurinko marraskuussa yhteensä 18 tuntia, Turussa 16 tuntia. Oliin alle keskiarvon, joka on Sodankylässä 20 h ja Turussa 38 h.

2. Montako tuntia Jyväskylässä nähtiin joulukuussa aurinko?

a) 5 h
b) 0 h
c) 15 h

2. Oikea vastaus: b, 0 h, Jyväskylän joulukuun keskiarvo on 14 h.

3. Missä Suomessa on pisin kaamos ja kauanko se kestää?

3. Nuorgamissa, Suomen pohjoisimmassa kylässä Utsjoen kunnassa kaamos kestää lähes 2 kuukautta. Aurinko laski 24.11. ja nousee seuraavan kerran 17.1.

Ammattiliiton voima perustuu jäsenistöön

Jäsenhankintakilpailun tulos: reilut 500 uutta rakennusliittolaista Etelä-Suomessa.

Jukka Nissinen

Perinteinen luottamushenkilöiden ja työsuojeluvaltuutettujen Vantaan Puistokulman joulutalousohjelma oli ladattu tavallista painokkaammalla ohjelmalla. Paikalle oli kutsuttu SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen työsuojeluinsinööri **Petri Saukkoriipi**. Tilaisuus oli osa Rakennusliiton Uudenmaan aluejärjestön yhteiskuntavaikuttamisprojektiä.

Syksyllä järjestetyn jäsenhankintakilpailun voitti Selektan Rakennuksen luottamusmies **Ari Terkki**. Toiseksi eniten uusia jäseniä keräsi Suomen Rakennuslogistiikan pääluottamusmies **Tommi Launonen**. Kolmanneksi jäsenhankintakisassa tuli SRV:n tuore pääluottamusmies **Alexi Auer**. Kaikkien jäsenhankintakilpailuun osallistuneiden kesken arvottiin vielä 300 ja 200 euron lahjakortit. Ne menivät **Marko Karapälle** ja **Pauli Suojärvelle**.

Jäsenhankintakampanjalla saatiin 524 uutta A-maksavaa jäsentä. Kiitos tästä kuuluu luottamusmiehille ja työsuojeluvaltuutetuille, Rakennusliiton Uudenmaan aluepäällikkö **Vilppu Oikarinen** muistutti.

Eloranta: kikyssä oli myös hyviä puolia

Tilaisuudessa vierailut SAK:n puheenjohtaja **Jarkko Eloranta** kertoi, että liittojen lisäksi myös kes-

kusjärjestötasolla tehdään töitä järjestäytymisasteen parantamisen eteen. Vuonna 2016 palkansaajista 74 prosenttia kuului ammattiliittoon.

– Ammattiyhdistysliikkeen voima on jäsenistössä ja edustavuudessa, ilman niitä olisimme ahtaamassa raossa. Meitä haastetaan päivittäin. Milloin se on Sipilän hallitus, EK tai Suomen Yrittäjät. Jokainen on koputtamassa olalle ja kertomassa, ettei meillä ei ole oikeutta edustaa jäseniämme tai mielipidettämme ei tarvitse noteerata. Niin kauan, kun meillä on väkeä ja voimaa sekä yhteys työpaikoille ja jäseniimme, meillä on oikeus sanoa mielipiteemme siihen, mitä suomalaisessa yhteiskunnassa tapahtuu.

Erityisesti Suomen Yrittäjät -etujärjestö on rummuttanut kiihkaasti tessien yleissitovuutta vastaan ja paikallisen sopimisen lisäämisen puolesta. Keppihevosenaan yrittäjät käyttävät sitä, että ay-liikkeen vaikutusvaltaa vähentämällä työllistäminen olisi helpompaa. Yrittäjät ovat löytäneet ymmärrystä kokoomuksen, vihreiden ja keskustan riveistä.

– Sipilän hallituksen ohjelmassa lukee, että paikallista sopimista tullaan edistämään lainsäädäntöteitse, ohi työehtosopimusten.

Elorannan mukaan kiky-sopimuksella pystyttiin tulppaamaan paikallisen sopimisen laajentamisen tämän hallituksen aikana. Mi-

SAK:n Jarkko Elorannan mukaan työnantajien koordinaatio tes-neuvotteluissa on yllättävän hyvin.

käli oikeistopuolueet ovat seuraavien eduskuntavaalien jälkeen vallas- sa, paikallista sopimista ja tessien mitätöimistä jatketaan mahdollisuuksien mukaan.

SAK:ssa varaudutaan jo seuraavaan erään. Keskitettyjen tupojen puute katkaisee Elorannan mielestä

politiikan ja työmarkkinaneuvottelujen välisen suoran yhteyden. Ammattiliitot joutuvat käymään omat tes-kamppailunsa melko yhtenäistä työnantajaintamaa vastaan.

Samalla keskusjärjestöjen vaikutusmahdollisuudet ovat vähentyneet. Eloranta muistuttaa, että aikaisemmin SAK oli neuvottelemassa työeläke- tai työttömyysturvauudistuksista. Nykyään ei enää tule kutsua kolmikantapöytään.

– Käymme varmasti tämän tes-kierroksen jälkeen ammattiliitoissa ja SAK:ssa keskustelua siitä, miten neuvottelut oikein menivät omasta mielestä. Kyetääkö tällä tes-toiminnalla riittävästi hallitsemaan yhteiskuntapoliittista kehitystä, kuten olemme aiemmin tottuneet?

Tes-kierros on nyt SAK:n jäsenliittojen osalta puolivälissä. Joka toisella työntekijällä on sopimukset allekirjoitettuna. Elorannan mukaan kiky-sopimus vaikuttaa myös niiden liittojen neuvotteluihin, jotka eivät ole sopimuksessa mukana. Toinen vahva ennakoasetus neuvotteluihin tulee työnantajien näkemyksestä Suomen mallista eli vientivetoiset teollisuusliitot määrittävät palkankorotusten ylärajan. Työnantajat ovat onnistuneet tähän asti pitämään tämän linjan tehdyissä tes-sopimuksissa. Elorannan mielestä tämä lukitsee nykyiset alojen väliset palkkaerot ja estäisi solidaarisemman palkkapolitiikan esi-

Eteläisen toiminta-alueen jäsenhankintakilpailun voittajat ryhmäkuvassa. Alexi Auer (vas.), Pauli Suojärvi, Tommi Launonen, Marko Karapää ja Ari Terkki.

Tampereen Työväenmuseo kertoo suomalaisesta vapaudesta

Esa Tuominen

– **KATSOKAAPAS** tätä vanhaa työväenliikkeen lippua, kehottaa museolehtori **Anne Lahtinen** ja hymyilee arvoituksellisesti.

– Siinä lukee ”Vapaus” ja ”Tasa-arvoisuus”, mutta kolmikkoon kuuluva sana ”Veljeys” puuttuu. Miksi-köhän?

Yleisö ei keksi vastausta.

– No kun se on Suomen Rakennustyöläisten liiton naisosasto 6:n lippu viime vuosisadan alusta.

No ilmeisesti!

Helsinkiläisen rakentajien naisosaston lippu on yksi osa Tampereella Työväenmuseo Werstaassa avattua Vapauden museota. Se on Werstaan panos Suomi 100 -juhlintaan ja se on avoinna vuoden 2020 alkuun asti. Uutta museota ovat tukeneet lukuisat työväenliikkeen organisaatiot ja sitä on edeltänyt yli 3 vuotta kestänyt tutkimustyö, johon ovat osallistuneet sekä Työväen Arkiston ja Kansan Arkiston että Werstaan omat tutkijat.

Köyhyydestä hyvinvointivaltioon

Vapauden museo piirtää komean kuvan köyhän ja kansalaissodan repimän Suomen kehityksestä kohti sopimusyhteiskuntaa ja hyvinvointivaltiota. Matkalle mahtuu sotaa ja yleislakkoa, oikeisto- ja vasemmistoradikalismia, puutetta ja elintason kohenemistä. Tapahtunutta kehitystä ei kuvata suurmiesten kautta vaan keskiöön on nostettu tavallinen kansa.

Vaikka puhutaan Vapauden museosta, kysymyksessä ei ole varsinaisen museon näyttely. Tosin tavanomaista pysyvämpi. Kun Vapauden museo muutaman vuoden kuluttua väistyy, avataan sen tilalle Teollisuusmuseo, joka kertoo tamperelaisen teollisuuden synnystä ja kehityksestä.

Pääpaino näyttelyssä asetetaan ammatillisen ja poliittisen työväenliikkeen kamppailulle. Näyttely kertoo seikkaperäisesti, miten kaikista saavutuksista, vaikkapa 8-tuntisesta työpäivästä, 5-päiväisestä työviikosta, sairausvakuutuksesta, työttömyysturvasta, yritysdemokratiasta, on pitänyt käydä raju kamppailu. Ilmaiseksi ei ole koskaan tullut mitään.

Yksi symbolisimmista esineistä on suuri ämyri eli kovaääninen, jota on kuulemma käytetty maaliskuussa vuonna 1956 yleislakon suurmielenosoituksessa Tampereella. Kysymyksessä oli Suomen järjestäytyneen ay-liikkeen suurin mielenosoitus, joka tuotti vaaditun 12 markan palkankorotuksen tunnille. Palkankorotuksen söi kuitenkin pian inflaatio, mutta yleislakon tuloksena työnantajat alkoivat hitaasti tajuta, että sopiminen on sittenkin hyödyllisempää kuin ottaa matsia ay-liikkeen kanssa.

Vapaus on Suomessa myös vapaata äänestämistä useasta vaihtoehdosta. Tällaisilla vaalijulisteilla tavoittelivat kansan suosiota 1950-luvulla SDP ja SKDL.

5-päiväinen työviikko vasta 1960-luvulla

Keskeisimpiä ay-liikkeen vaatimuksia on ollut työajan lyhentäminen. Työpäivä lyheni 8-tuntiseksi 100 vuotta sitten, mutta vielä 1960-luvulla työviikko oli 48-tuntinen. Aluksi sitä lyhennettiin niin, että lauantaina oltiin töissä ”vain” 5 tuntia eli yleensä kello 7–12. Lopulta työviikko lyheni 5-päiväiseksi ja palkansaajat saattoivat jäädä lauantaina kotiinsa.

Vapauden museo kertoo myös eläkejärjestelmän kehittymisestä. Kansaneläkelaki tuli voimaan jo vuonna 1937, mutta vasta 1950-luvulla eläkettä alettiin maksaa kaikille 65 vuotta täyttäneille. Työeläkkeitä alettiin maksaa vuonna 1962 eikä työeläke ollut sidottu yhteen työnantajaan. Eläkkeistä ei kuitenkaan tuolloin yleensä nautittu kauan, koska elinajanodote oli 1950-luvulla naisilla 70 vuotta ja miehillä vain 65 vuotta.

Näyttelyssä kerrotaan muun ohella laajasti itsenäisyytemme ajan alkoholimelkskeistä, kuten kielto-laista, keskioluen vapauttamisesta ja ravintolakäyttämisen muutoksista. Samaten seksin vapauttamisesta 1960-luvulta tähän päivään. Aikanaan nuorten naisten pukeutumisesta farkkuihin kauhusteltiin. Naisten farkuissa vetoketju olikin kyljessä eikä etumustassa, koska näin ajeltiin farkkujen olevan edes hiukan säädylisemmät.

Oiva kohde Tampereella

Työväenmuseo Werstas sijaitsee Tampereella Finlaysonin tiloissa. Se on esitellyt ammatillisen ja poliittisen työväenliikkeen historiaa ja hy-

Työväenjärjestöillä piti sata vuotta sitten olla oma lippu. Oikealla Rakennustyöläisten liiton Helsingin naisosasto n:o 6:n lippu, josta luonnollisin syin on pudotettu sana ”Veljeys” pois.

vinvointivaltion kehitystä jo monessa näyttelyssä. Vapauden museo lie-nee museon projekteista tähän asti suurisuuntaisin.

Werstas palvelee kävijöitään maksutta. Ilmaisella sisäänpääs-tyllä on puolensa: toisaalta se madaltaa kynnystä astua museoon, toisaalta ihmisillä on tapana suhtautua hieman kevyesti ilmaiseksi saatavaan. Työväenmuseolla on kuitenkin niin painavaa sanottavaa, että siellä kannattaa käydä ”vaikka ilman pääseekin”. ■

Työväenmuseo Werstas. Väinö Linnan aukio 8, Tampere. Avoinna tiistaista sunnuntaihin kello 11–18.

KIITÄMME: Tasa-arvon kasvua.
MOITIMME: Tasa-arvon hidasta kasvua.

Tämä ämyri vahvisti yleislakon mielenosoituksen puheet kaikkien kuultaviksi Tampereen Keskustorilla vuonna 1956. Ämyrin ohessa oleva tosin esittää yleislakon mielenosoitusta Helsingin Senaatintorilla.

Kirjailija työllistää itsensä kirjoittamalla työttömyydestä

Ossi Nyman. **Röyhkeys**. Teos.

Karri Hovi

OSSI NYMANIN esikoiskirja *Röyhkeys* on nostattanut kohua tiedotusvälineissä heti ilmestyttyään. Kirjailija kun on avoimesti tunnustanut olevansa ”ammattimainen työn välttelijä”. Hän ei siis hae töitä eikä aio missään nimessä työllistyä. Nyman on kuitenkin onnistunut kirjoittamaan varsin omaperäisen romaanin touhuistaan ja kyllä sen tekeminen on varmasti käynyt työstä.

Kirja koostuu 3 osasta, joissa seurataan kertojainä Lahdenmäen vaellusta eri kaupungeissa. Kyseessä on mitä ilmeisemmin **Ossi Nyman** itse ja ainakin osa tapahtumista taitaa olla itse koettua.

Ensimmäisessä osassa ollaan Turussa ja **Bruce Springsteenin** konsertissa. Päähenkilö diggailee Brucea ja staran 2 konserttia ovat hänelle pitkän säästämisen palkinto. Springsteenin on Amerikan työväenluokan sankari siitä huolimatta, ettei ole koskaan elämässään suosunut tekemään mitään muuta työtä kuin musiikkia.

Kakkososassa juhlien jälkeen seuraa arki ja sitä Lahdenmäki elää kotikaupungissaan Tampereella. Karenssilla uhattu Lahdenmäki joutuu osallistumaan erilaisille työllistymistä edesauttaville kurseille. Kertoja seuraa hieman ulkopuolisena miten aikuisia ihmisiä vaivataan TE-toimiston alihankkijoilta ostamiin tyhjäänpäiväisiin tilaisuuksiin.

Moni tilaisuuksiin osallistunut haluaa oikeasti töihin ja turhautuu kerta toisensa jälkeen, kun havaitsee työpaikan löytyminen olevan edelleen yhtä kaukainen haave.

”Heille TE-toimisto oli muuttunut parissa vuodessa linnaksi, johon ei saanut enää mitenkään yhteyttä.” Kurseilla saadaan toki tilastot kauriimmiksi ja kertoja ymmärtää olevansa loppujen lopuksi tärkeä henkilö, työllistäähän hän omalta osaltaan useitakin pitkälle koulutettuja uraohjaajia ja virkailijoita.

Kolmas osa tapahtuu 2 vuotta myöhemmin ja nyt Lahdenmäki on muuttanut tyttöystävänsä perässä Helsinkiin. Siellä hän käy aktiivisesti kirjoittaja-kurssia, jonka tuloksena

Röyhkeys-kirja syntyi. Tässä jaksossa Lahdenmäki huomaa myös olevansa kirjailija ja itsetuntonsa nousevan niin omista kuin tyttöystävänkin silmissä. Onhan hänkin nyt jostain, ei pelkkä työtön vaeltaja, joka elää muiden kansalaisten siivellä.

Tämä kirja kannattaa jokaisen kansakunnan nykytilasta kiinnostuneen hankkia luettavakseen. Varsinkin erilaisten työllistämiskoulutusten ja uranvalmennuskurssien elävät kuvaukset ovat kirjan ehdottomasti parasta antia/sisältöä. Niistä käy selvästi ilmi, miten vähän työvoimaviranomaisilla on oikeasti keinoja työllistää asiakkaitaan, kun sopivia työpaikkoja ei kerta kaikkiaan riitä enää kaikille. Kuitenkin työttömien varsin vaatimattomia korvauksia ollaan armottomasti leikkaamassa.

Kun Ossi Nyman kertoi omista etukikkailuistaan julkisuudessa, otti TE-toimisto kirjailijan erityistarkkailuun tavoitteenaan tämän etuuk-sien katkaisu. Toki Nymanin avoimuus saattoi olla kirjan mainostempu. Röyhkeys oli ehdolla myös vuoden parhaaksi esikoisteoksek-

sei. Ainakin se on rehellinen kuvaus Suomen tilasta vuonna 2017.

Kun tavallinen työ hiljalleen häviää, entisaikojen työläisromaani muuttuikin työttömyysromaaniksi. ■

KIITÄMME: Sisältää aitoja kokemuksia nykysysteemin rattaissa.

MOITIMME: Mukana myös hieman turhaa tekotaiteellisuutta.

Sopivasti seksiä ja väkivaltaa

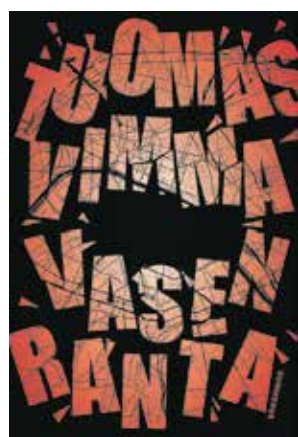
Tuomas Vimma: **Vasen ranta**. Gummerus.

KIRJAILIJA Tuomas Vimma on kunnostautunut varsin kelpona humoristina niin rakennusalaan eloisesti kuvaavalla kirjallaan *Raksa*, kuin nyt tällä uutukaisellaan, jonka näyttämönä toimii Pariisi ja aiheena terrorismi. Tuomas Vimmalla on erityinen taito kirjoittaa niin helppolukuisia kirjoja, että niistä suoriutuu yhdessä päivässä. Uutukainen ei tee poikkeusta tähän jatkumoon.

Kaikki alkaa ravintolan terassilta, jolla räjähtää pommi. Yksi uhreista on suomalainen malli Kristiina. Pommista saa osansa myös pariisilainen valokuvaaja Maxime, joka onnistuu ottamaan juuri ennen räjähdystä valokuvan, joka sotkee hänet osaksi terroristijahtia. Mukaan seikkailuun liittyy Kristiinan kaksoissisko, suomalainen laskuvarjojääkärikoulun käynyt piinkova Katriina sekä Pariisin parasta kokaiinia ja harvinaisia lenkkareita kauppaava Camille. Yhdessä he pakenevat pitkän Pariisia Ranskan pahamaineista turvallisuuspalvelua.

Seuraa seksiä, seikkailua ja brutaalia väkivaltaa.

”Katriina Päivänsalo upotti kylmän rauhallisesti puukon syvälle serbialaisen kaljupään lihaksikkaaseen vatsaan. Lämmintä verta purskahti hänen kädelleen, kun hän kiskaisi terän viiltävällä liikkeellä ulos lihasta. Mies tarttui vertavuotavaan haavaan molemmilla käsillään, ja

Katriina luikahti irti kuin ahven alakoululaisen kalamiehen käsistä.”

On yllättävää, kuinka hauska suomalainen toimintaseikkailu vetää kansainvälisessä alamaailmassa. Melko uskomattomatkin juonenkänteet tuntuvat luonteelta osalta tarinaa. Kaikki on liioiteltua, sopivasti. Kirjassa on paljon Vimmalle tyypillistä kielellistä ilottelua, mutta ei samalla tavalla ärsyttävää määrin kuin kirjailijan parissa vanhemmassa teoksessa. Toiminta vetää eteenpäin kuin viluinen vinttikoiria eikä lukija juuri ehdi vetää henkeä ennen kuin taas juostaan. ■

KIITÄMME: Pariisin paikallistuntemusta.

MOITIMME: Lopun suuri klimaksi jää hiukan vaisuksi.

JÄSENETUNA EDULLISESTI KYLPYLÄÄN

90 €

/2vrk/hlö

Kylpyläloma Härmässä

Majoitus 2 hengen huoneessa, runsaat aamiaiset, 2 x ruokailu buffetpöydästä, kylpylän ja kuntosalin käyttö sekä sisäänpääsy tansseihin.

Lapset 6-16 v. 20 €/vrk
Alle 6 v. veloitusetta.

Simpsonin laskettelurinteet lyhyen ajomatkan päässä!

Mainitse varausta tehdessäsi jäsennumerosi.

HÄRMÄN KYLPYLÄ

Vaasantie 22, 62375 Ylihärnä
Puh. (06) 483 1600 | www.harmankylpyla.fi

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi
tai faksilla: 020 774 3061.

**Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!
Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia.
Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.**

Ammattiosastojen kevätkokoukset

Viimeistään maaliskuun viimeisenä päivänä pidettävässä osaston kevätkokouksessa:

- käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta;
- käsitellään toiminnantarkastajan lausunto;
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä;
- päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.

TAPAHTUMAT**Hämeenlinnan rakentajaveteraanit**

Vuosikokous ke 17.1. klo 13, Birger Jaarlin katu 12 A, Hämeenlinna. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Os. 006, Torninosturinkuljettajat ja -asentajat

Kevätkokous la 27.1. klo 18, Puistokulma, Talkootie 4, Vantaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Kuukausikokous ti 6.2. klo 16, ammattiosastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu.
Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 14.2. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 056, Salo

Osaston toimisto on muuttanut. Uusi osoite: Helsingintie 16, 24100 Salo, Metalliliitto 57:n tilat. Päivystys joka kuukauden ensimmäisen maanantai klo 16–16.45.
Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 16.1. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous ma 12.2. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskiväivänkuja 4, Espoo. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 601, Helsingin muurarit

Muurarien talvipäivät 3.–4.3., Yyterin kylpylähotelli, Pori. Osallistumme talvipäiville. Kuljetus järjestetään tarvittaessa. Ilmoittautumiset viimeistään pe 16.2., Mikko Raappana p.044 507 5775.
Hallitus

ONNEA**90 vuotta**

Lassila Usko Ilmari 1.1.2018, Helsinki.
Os. 002, Helsingin maalarit

60 vuotta

Hokkanen Paavo Antero 25.1.2018, Helsinki.
Os. 390, Helsingin putkimiehet ja -eristäjät

KUOLLEITA**Anttila Arne Antero**

Osastomme pitkäaikainen jäsen Arne Antero Anttila kuoli 31.12.2017. Hän oli syntynyt 29.3.1928 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1945. Muistoa kunnioittaen
Os. 028, Varkaus

Nuopponen Keijo Kalevi

Osastomme pitkäaikainen jäsen Keijo Kalevi Nuopponen kuoli 17.10.2017. Hän oli syntynyt 24.1.1928 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1970. Muistoa kunnioittaen
Os. 159, Savonlinna

SAARROT**RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT**

Tarkeimmat tiedot löytyvät internetistä
<http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 18.12.2017:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen
- Budtek Sp. Z.o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Mälning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü

- Kobolt 9 Oy
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MKY Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusekspertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü

- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

LOMIA

**HYVINVOINTILOMAT RY:N
LAPSIPERHEIDEN LOMAT 2018**

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköposti-osoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohte lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Sosiaali- ja terveysministeriön tuella Veikkauksen tuotoista.

Urheiluopisto Pajulahti
Pajulahdentie 167, 15560 Nastola
www.pajulahti.com

Pajulahti sijaitsee itäisessä Lahdessa, noin 20 minuutin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta. Aikuisen omavastuu on 100 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Lastenhoito 3–6-vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (1,5 h/pvä).

Lapsiperheloma 11.–16.6.2018 **Hakuaika 1.–30.3.2018**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29794>

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Aikuisen omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Vesimaailman poreissa voi viihtyä joka päivä, lastenhoito 3–6-vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (2 h/pvä).

Lapsiperheloma 16.–21.7.2018 **Hakuaika 1.–30.3.2018**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29482>

Hakulomake paperisena:
Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:
Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

**HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN
LOMAT 2018**

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohte lähettää noin 3 viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmin lomasta.

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Vesimaailman poreissa voit viihtyä ti-la. Aikuisen omavastuu on 50 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Lomaviikko työttömille 14.–19.5.2018 **Hakuaika 16.12.2017–13.2.2018**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29167>

Hakulomake paperisena:
Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:
Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2018

Rakennusliitto järjestää vuoden 2018 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50-hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:
Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuorenmaa@rakennusliitto.fi

Härmän Kylpylä, Kauhava 16.–22.4.2018
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy pe 2.3.2018.

Kylpylähotelli Päiväkumpu, Lohja 21.–27.4.2018
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 450 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy pe 2.3.2018.

Härmän Kylpylä, Kauhava 10.–16.9.2018
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy pe 3.8.2018.

Rakennusliitto ry

Siltasaarekatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma-pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma-to 9.00–16.00
pe 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna:

avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO

Siltasaarekatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto

Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto

Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO

Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto

Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO

Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto

Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarekatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietoja.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnät Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)
SAIRAS / SJUK
OPISKELIJA / STUDERANDE
ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT
ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG
ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG
HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG
OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÅRDARE
MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEKVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGORTILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134, 70101 Kuopio.

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

1.1.2018 voimaan muutoksia työttömyysturvaan

Työttömyysturvapäivärahaan tuli 1.1.2018 alkaen lakimuutoksia, joista olennaisimmat ovat työttömyysturvan aktiivimalli ja liikkuvuusavustuksen muutokset. Lisäksi muutoksia on tehty yritystoiminnan aloittamisen seurantaan.

Aktiivimalli työttömyysturvaan

Aktiivimalli astuu voimaan 1.1.2018. Mallissa työttömyysturvaa leikataan 4,65 prosentilla, jos työttömyysaikana ei ole vaadittavaa aktiivisuutta. Aktiivisuutta tarkastellaan 65 työttömyysturvan maksupäivän ajalta, ja mahdollinen alenema toteutetaan seuraavan 65 maksupäivän jaksolla. Lainsäätäjä velvoittaa työttömyyskassaa seuramaan aktiivisuutta.

Aktiivisuusedellytys täyttyy, jos 65 maksupäivän aikana on

- palkkatyössä vähintään 18 tuntia
- 5 päivää työllistymistä edistävissä palvelussa
- saanut tuloa yritystoiminnasta vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloahtoon luettavasta työtulosta (2018: 241 euroa)

Ensimmäinen tarkastelujakso alkaa 1.1.2018, joten ensimmäinen mahdollinen alenema päivä-

rahaan voi tulla 3.4.2018. Samalla alkaa uusi 65 päivän tarkastelujakso.

Tarkastelujakso alkaa alusta myös silloin, kun työssäoloahtoa täyttyy tai työllistymisen takia etuutta ei makseta. Samalla päiväraha palautuu normaalitasolle, vaikka sitä olisi edellisellä tarkastelujaksolla maksettu alennettuna.

Aktiivisuutta ei seurata, jos

- sinulle maksetaan työkyvyttömyyden tai vamman perusteella myönnettävää etuutta
- toimit omais- tai perhehoitajana
- odotat työkyvyttömyyseläkepäätöstä eläkeyhtiöstä
- yhdenjaksoinen työttömyyspäivärahan saantisi kokoaikaisen lomautuksen tai lyhennettyn työviikon perusteella kestää alle 65 maksupäivää

Ostavastuu

Aktiivimallin myötä ansiopäivärahan omavastuu-aika lyhenee takaisin 5 päivään. Jos omavastuuajan ensimmäinen päivä on vuoden 2017 puolella, omavastuu-aika on edelleen 7 arkipäivää. Omavastuuta ei kuitenkaan aseteta edelleenkin kuin kerran vuodessa eli jos työssäoloahtoa täyttyy vuoden sisällä, ei tule uutta 5 päivän omavastuu-aikaa.

Liikkuvuusavustus

Vuonna 2018 alkavaan työsuhteeseen liikkuvuusavustusta voi hakea myös jälkikäteen, mutta viimeistään 3 kuukauden kuluttua työsuhteen alku-

päivästä. Lakimuutoksen myötä liikkuvuusavustus voidaan myöntää myös työhön liittyvän koulutuksen ajalle, jos koulutukseen osallistuminen on edellytyksenä työsuhteen alkamiselle ja muut liikkuvuusavustuksen saamisen ehdot täyttyvät. Jatkoksa liikkuvuusavustusta voi saada myös osaaikatyöhön, jossa työtunteja on vähemmän kuin 18 viikossa. Osa-aikatyön aikana liikkuvuusavustusta maksetaan vain työpäiville.

Liikkuvuusavustukseen tulee tammikuussa mahdollisuus korotusosiin. Lapsikorotus myönnetään kuten työttömyysturvassa. Lisäksi liikkuvuusavustukseen voi saada erillisen korotusosan, jos työmatka on yli 200 kilometriä. Ilman korotusta liikkuvuusavustus on suuruudeltaan peruspäivärahan suuruinen eli 32,40€/pv. Liikkuvuusavustus on verotettavaa tuloa.

Ansiopäivärahan saajille liikkuvuusavustuksen maksaa työttömyyskassa, peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaville Kela.

Yritystoiminta

Vuonna 2018 työttömän työnhakijan aloittaman yritystoiminnan päätoimisuutta ei tutkita ensimmäisen 4 kuukauden aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että 4 ensimmäistä yrittäjäkuukautta voi saada ansiopäivärahaa riippumatta yritystoiminnan luonteesta. Yritystulo sovitellaan, ja yritystoiminnan aloittamisesta tulee aina ilmoittaa TE-toimistoon heti sen alkaessa. ■

Byggnadsbranschens arbetslöshetskassa informerar:

Ändringar i arbetslöshetsskyddet från 1.1.2018

Lagändringar ändrade arbetslöshetsskyddet från 1.1.2018. De viktigaste är aktiveringsmodellen och ändringarna i rörlighetsunderstödet. Dessutom har det skett ändringar i uppföljningen då man inleder företagareverksamhet.

Aktiveringsmodell i arbetslöshetsskyddet

Aktiveringsmodellen trädde i kraft 1.1.2018. Modellen skär ner arbetslöshetsskyddet med 4,65 procent, om man inte under arbetslöshetstiden har uppvisat den aktivitet som krävs. Aktiviteten granskar under 65 dagar med arbetslöshetsdagpenning, och en eventuell sänkning genomförs under den följande 65-dagars perioden. Lagstiftaren förpliktar arbetslöshetskassan att följa med aktiviteten.

Aktivitetens krav uppfylls om den arbetslösa under 65 betalningsdagar

- är i lönearbete i minst 18 timmar
- är 5 dagar i sysselsättningsfrämjande tjänst
- har i inkomst från företagareverksamhet fått minst 23 procent av den arbetsinkomst som räknas till företagares arbetsvillkor (2018: 241 euro)

Den första granskningsperioden börjar 1.1.2018, så den första möjliga sänkningen av

dagpenning kan komma 3.4.2018. Samtidigt börjar en ny 65 dagars granskningsperiod.

Granskningsperioden börjar från början också då arbetsvillkoret uppfylls eller då förmån inte betalas på grund av sysselsättning. Samtidigt återgår dagpenningen till normal nivå, även om den under föregående granskningsperiod har varit sänkt.

Aktiviteten följs in om

- du får en förmån på grund av invaliditet eller skada
- du fungerar som närstående- eller familjevårdare
- du väntar på beslut om invalidpension från försäkringsbolag
- du får arbetslöshetsdagpenning utan avbrott under 65 betalningsdagar på grund av att du är permitterad på heltid eller på grund av förkortad arbetsvecka

Självrisk

Aktiveringsmodeller leder till att självrisktiden för inkomstdagpenning förkortas till 5 dagar. Om den första självriskdagen inföll 2017, är självrisken fortfarande 7 dagar. Självriskens utfärdas även i fortsättningen bara en gång om året, dvs. om arbetsvillkoret uppfylls under året blir det ingen ny 5 dagars självrisk.

Rörlighetsunderstöd

Man kan söka om rörlighetsunderstöd för en anställning som börjar under 2018 också i efterskott, men senast inom 3 månader från när anställning-

en började. Lagändringen gör det också möjligt att bevilja rörlighetsunderstöd för utbildning i anslutning till arbetet, om deltagande i utbildningen är en förutsättning för anställningen och övriga villkor för rörlighetsunderstödet uppfylls. I fortsättningen kan man få rörlighetsunderstöd också för deltidsarbete, om antalet arbetstimmar är färre än 18 i veckan. Under tiden för deltidsarbete betalas rörlighetsunderstödet bara för arbetsdagar.

I januari blir det möjligt att få förhöjningsdelar till rörlighetsunderstödet. Barnförhöjningen beviljas på samma grunder som i arbetslöshetsskyddet. Dessutom kan man få en separat förhöjningsdel till rörlighetsunderstödet, om arbetsresan är över 200 kilometer. Rörlighetsunderstödet är utan förhöjningar lika stort som grunddagpenningen, dvs. 32,40 €/dag. Rörlighetsunderstödet är beskattningsbar inkomst.

Det är arbetslöshetskassan som betalar rörlighetsunderstödet till dem som får inkomstdagpenning, medan FPA betalar det till dem som får grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd.

Företagarverksamhet

Under 2018 undersöks inte om den företagareverksamhet en arbetslös arbetssökande inleder är huvudsysslade under de första 4 månaderna. I praktiken innebär detta att man kan få inkomstdagpenning under de första 4 företagarmånaderna oberoende av vilken karaktär företagareverksamheten har. Företagarinkomsten jämkas och man ska alltid meddela om TE-centralen om att man startar företagareverksamhet genast då den börjar. ■

SRV:n Redillä nautitaan maukkaasta ruoasta

Helsingin Kalasatamassa sijaitsevalla Redi-työmaalla rakennetaan 64 000 neliön kauppakeskusta sekä kahdeksaa tornitaloa asuinkäyttöön. Vuonna 2011 pystytetyllä työmaalla ahertaa tällä hetkellä tuhatkunta työmiestä. Heidät muonittaa kiiteltä työmaaruokala, jonka pyörittämisestä vastaa Raksa Catering Oy.

Brittiaamiaisesta grilliherkkuihin

Redin ruokalasta saa maukasta puuroa aamukuudesta eteenpäin. Työmiesten iloksi sen maku vaihtuu päivittäin.

– Kun suosittu English breakfast starttaa sitten yhdeksältä, siitä alkaa päivän ensimmäinen kahvisuma. Silloin täällä riittää vilinää, naurahuttaa SRV:n työsuojeluvaltuutettu **Aleksi Auer**.

Lounas katetaan tarjolle kymmeneltä ja sitä saa puoli kahteen asti iltapäivällä. Redin ruokalassa on kehitetty myös pidempiä aukioloja – laihoin tuloksin.

– Työmiehet ovat tottuneet syömään pitkälti samoihin aikoihin, joten pidennetyille aukioloille ei vaan riittänyt tarpeeksi porukkaa, Auer kertoo.

Varsinaisen lounaspuolen ohella Redin ruokalassa palvelee Raksa Deli, josta kiireisemmät voivat napata pientä haukattavaa. Myös lounaansa voi pyytää styrox-laatikkoon ja nauttia sen rauhassa reppuruokalan puolella.

– Reppuruokalassa syöminen on meilläkin suosittua. Tyypillisellä rakentajalla on mukanaan omat, usein vaimon tekemät eväät.

Työmaaruokalasta löytyy myös grillipuoli. Sen antimia suositaan Auerin mukaan erityisesti joka toinen perjantai, kun työmiehillä on palkkapäivä.

– Huomioimme myös muslimien ruokavalion. Jos lounaslistalla ei ole sianlihatonta vaihtoehtoa, grillimme puolelta sellaista löytyy, sanoo keittiössä työskentelevä **Katja Kollanus**.

Kunnon kotiruoan voimalla jaksaa paahata

Asiakaspaiikkoja Redin työmaaruokalassa on 120, eli syömään mahtuu hyvin. Syömisestä ohella ruokalassa hoituvat päivän sosiaaliset kohtaamiset. Samalla voi lukea uutiset, tiedotteet, sääennusteet sekä tiedot tavarantoimituksista sähköiseltä ilmoitustaululta.

Konstailematon kotiruoaka tekee kauppansa. Työmaaruokala tarjoaa täyttävää apetta, jossa on maku kohdillaan. Esimerkiksi suosittu lisäke, perunamuusi, on Auerin mukaan aina ”erinomaisesti voideltu.”

– Terveys- ja ravitsemusnäkökohdat on huomioitu ateriasuunnittelussa, mutta rehtiä äijäruokaahan me täällä tarjotaan. Oudot maut eivät koskaan oikein ole ottaneet tuulta alleen. Ja vaikka ruokaisat salaattit ovat suosittuja, rakennusmiehet eivät pärjää pelkällä salaattilla. Meillä ei mene kuin parisen salaattilounasta viikossa, Kollanus kertoo.

Ruokalassa ei ole seisovaa pöytää, vaan lounasruoka tarjotaan annoksina. Koska monen työmiehen päivittäinen kalorikulutus huitelee hurjissa lukemissa, ateriakoot on mi-

toitettu selvästi suuremmiksi kuin esimerkiksi toimistotyöntekijöille.

– Aika harvoin kukaan joutuu pyytämään lisää ruokaa. Mutta jos tarjottu annos ei jostain syystä riitä, annamme mielellämme lisää muusia tai muuta lisuketta. Jos itse ruokaa haluaa enemmän, sitä saa pieneen lisähintaan.

Työmies kiittää

Kasvisruokaa on Katja Kollanus mukaan tarjolla vaihtelevasti. Varsinaista erillistä kasvismenua ei Redin ruokalassa ole.

– Vegaani ei siis välttämättä saa meiltä kikhernetahnaa tai muuta suosimaansa, mutta vegaanius työmiesten keskuudessa on harvinaista. Ja lounasruoissamme on toki mukana kasviksia. Samoin raastepöytä kuuluu tietysti lounaan hintaan.

Kaikki ruoka valmistetaan paikan päällä keittiössä ja se tuntuu maussa. Auer kiittelee työmaan korkeatasoista ruokalaa.

– On tosi tärkeää, että meillä on näin hyvä ruokala. Vaikka tässä Kalasataman ja Sörnäisten alueella on lounasravintolatarjontaa mielin määrin, ei sitä ainakaan näin loskan aikaan viitsi lähteä erikseen metsästämään lounastaan.

– Ja kyllä se myös on tämä meidän neljän työntekijän jengi, joka tekee tästä ruokalasta niin erityisen. Täällä on hyvä fiilis, Kollanus summaa. ■

Rakentajan
EVÄÄT

REDIn työmaa

- Perustettu: 2011
- Kaivannon koko: 3 hehtaaria
- 270 parakkia
- 1 000 työntekijää
- Rakenteilla 64 000 neliön kauppakeskus
- Tornitaloja rakenteilla 8 (joista yksi hybridi) asuinkäyttöön
- Ensimmäinen tornitalo, 35-kerroksinen Majakka, valmistuu keväällä 2019

#metoo @ raks

Syksyn mittaan julkisuudessaakin paljon käsitelty #metoo kampanja on herättänyt rakentajienkin keskuudessa huomiota. Rakennusliitto on lanseerannut Syrjintä on syvältä – reilu peli raksalla 2018 -kampanjan.

Sosiaalitulojen tyttökalentereista on ainakin Facebookissa käyty keskustelua, vaikka Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** on todennutkin Rakennus-lehden haastattelussa taistelun seksuaalisen häirinnän ja muun kiusaamisen vastaisen taistelun rakennuksilla menetetyksi. En tiedä, mihin Matti pessimistisen arvionsa perustaa. Taistelua ei voida menettää, ennen kuin se on kunnolla alkanutkaan.

Tullessani alalle 1980-luvun loppupuolella, tilanne oli monilta osin paljon huonompi, ainakin tämän päivän arvoilla katsottuna. Naisia ei paljon työmaalla ollut – ei edes maalareina. Naiset joutuivat usein varsin sikamaisen käyttäytymisen kohteeksi. Pienimpiä murheita olivat tyttökalenterit, kun pornolehdet olivat työmaakopeissa levällään ja pahimmillaan nimenomaan naistyöntekijöille esiteltynä.

Työmaiden keskustelujen aihepiiri oli yli 80-prosenttisesti seksuaalisväritteistä ja nimenomaan kohdistettuna naispuolisiin työtovereihin. Tuolloin rakennuksilla työskentelevät naiset olivat useimmiten sen verran kovapintaisia, että kykenivät antamaan samalla mitalla takaisin.

Joskus seksuaalisissa häirintä- ja kiusaamistapauksissa on käytetty tekijän taholta perusteena ja selityksenä sitä, että on ikään kuin ”tapa” puhua rakennusalalla tietyllä tavalla. Se kuuluu muka asiaan. Tuskin typerämpää selitystä voi idioottimaiselle käytökselle olla.

Se on totta, että 30 vuotta sitten herkempipintaiset hen-

kilöt eivät olisi raksalla pärjänneet ja moni on varmasti rakennustöistä joutunut tuolloin luopumaankin, kuten ainoa tyttö luokallamme ammattikoulun maalarilinjalla 1980-luvun puolivälissä. Huonoa käytöstä se ei tee kuitenkaan sen hyväksyttävämmäksi, jos kokee sen olevan oma ja kavereiden tapa.

Rakennuksilla tehdään ammattitöitä ja tärkeintä pitäisi olla se, miten työnsä tekee, eikä se, millaisen luonteen omaa. Kenenkään ei pitäisi joutua ”kovettamaan” itseään pelkästään ympäristön paineiden vuoksi. Jos jonkun tulisi asennettaan muuttaa, olisi se kiusaamistapauksissa korkeintaan kiusaajat itse.

Toisia työntekijöitä vähättelevä tai millään tavalla häiritsevä käytös ei ollut silloin sen hyväksyttävämpää kuin tänäkään päivänä, ehkä se oli vain enemmän normi silloisessa yhteiskunnassa ja kaikilla aloilla. #Metoo kampanjan julkituomat tapaukset osoittavat, etteivät kivikautiset asenteet ole täysin kadonneet muualtakaan työelämästä.

Asenteet muuttuvat hitaasti ja jokainen sukupolvi on joissakin asioissa edellistä fiksumpaa. Nykyään naisia on jo paljon enemmän rakennustyömaille ja onkin hämmästyttävää kuunnella juttuja siitä, etteivät esimerkiksi sosiaalitulat välttämättä vielääkään täytä vaatimuksia isoillakaan työmaille. Eräs tuttu naismaalari totesi kerran työmaalle tullessaan työnjohtajan valitellessa naisten sosiaalitulojen puutetta:

– On näitä karvaperseitä ennenkin nähty!

Se oli hänelle luonteenomainen lausunto, mutta kaikilta naismaalareilta sitä asennetta ei tarvitse odottaa, vaan työnantajan täytyy järjestää tilat asianmukaisesti kuntoon. ■

Timo Kuvaja
maalari

SAUNAILTA

TOIMITUSJOHTAJA PÄÄTTI MÄÄRÄTÄ LEUKAHIHNAISET SUOJAKYPÄRÄT TYÖMAILLE... TYÖNJOHTAJA RUPSUNEN OLI KUTSUTTU SAUNOMAAN TOIMITUSJOHTAJAN LUO... TARKKANA MIEHENÄ TUNNETUN RUPSUNEN MIELESSÄ KAIKUIVAT TOIMITUSJOHTAJAN PÄIVÄKÄSKYT: "JOKA MIEHELLÄ ON OLTAVA KOKO AIAN PÄÄSSÄ KYPÄRÄ LEUKAHIHNALLA, SUOJALASIT SILMILLÄ JA KUPPIKUULOKKEET KORVILLA." TÄHÄN ASIAAN TYÖNJOHTAJA RUPSUNEN MYT KESKITTII KOKO SYDÄNENSÄ KYLLYTYDELLÄ... ... SAUNAN HILJAISSUUS TUNTUI PAINOSTAVALLTA. JOTAIN ON SANOTTAVAA, AJATTELI RUPSUNEN...

#metoo
 PERUSTUU TOSITAPAHTUMIIN...

Racer Roller S3

Uusi 2018 mallisto on ilmestynyt. Katso sievi.com

Sievi Racer+ S3

Alaska Thermo XL+ S3HRO

Sievi Spike 3 S3

Sievi Roller+ S3

Sievi kertoo tinkimättömästä työturvallisuudesta,
jalkaan sopivuudesta ja käyttömukavuudesta.

Laajasta valikoimasta löydät kaikkiin työ-
tehtäviin ja olosuhteisiin sopivat jalkineet.

Sievi on ammattilaisen merkki.

Pohjois-Euroopan suurin jalkinevalmistaja
Sievin Jalkine Oy
Korhosenkatu 24, 85310 Sievi As.
Puh. (08) 488 11 • info@sievi.com • sievi.com